№ 35. Treschdeen, 2. Septembrî. 1898.

Jsnahk weenreis nedelâ.

Makſâ, Jelgawâ ſanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makſâ, pahr paſtu peeſuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekſpedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru eelâ № 22.

Redakzijas adreſe: Jelgawâ, Salajâ eelâ № 15.

Latweeschu Awiſes.

Sludinajumus nem preti:

Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihſeru eelâ № 22; Rigâ: Hoerſchelmana kga grahm. bodê, Wehweru eelâ № 6 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eekſch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Makſa par ſludinajumeem: 8 kap. par ſihku raſtu rindiņu, preekſchpuſê 20 kap.; pahrtulkoſchana iſ ſweſchahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apſtellet:

Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru eelâ № 22. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platſcha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuſcha eelâ № 36 un pee M. Peterſona. — **Bauſkâ:** Ed. Drengera k. bodê. — **Tukumâ:** J. Birſgala kga grahm. pahrd. — **Talſôs:** H. Towa k. grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Beſthorna k. grahm. bodê. — **Wentſpilî:** Th. G. Antmana k. grahm. bodê. — **Dobelê:** J. Dawidoſska k. un E. Baldrina k. bodês. —

77. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apſtellet:

Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehjſch. — **Schagarê:** Moſes Itzigſohna k. leelnoguldituwâ. — **Rigâ:** W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerſchelmana k. grahm. bodê, Wehweru eelâ № 6; J. E. C. Kapteina k. grahm. bodê, Eekſch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eekſch- un ahrſemê:** Rudolfa Moſſes kga wiſâs ekſpedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a k. grahm. bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa k. grahm. bodê. — **Beſ tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widſemê,** kâ ari **Kurſemê.**

Kara poſts.

Pagahjuſchâ nummurâ ar preeku ſinojam, ka muhſu Augſtais Semes-tehws ar droſchu roku augſti pazehlis meera karogu, uſaizinadams ap to pulzetees ari wiſas zitas walſtis. Zik jauks un diſchens Wina augſto meera domu mehrkis, to wiſlabaki ſapratiſim, ja apzereſim, zik leels tas poſts, ko tautahm un walſtim atneſ karſch un leeliſkâ brunoſchanahs. Kahds ſinibu wihrs Peterburgâ, Dr. Markows wahrdâ, nule nehmees aprehkinat, zik naudas aprij tâ ſauktais brunotais meers un zik atkal iſmakſajuſchi leelakee kari ſchinî gadu-ſimtenî. Schauſmigi leelee ſkaitli runâ wiſai gaiſchu walodu un mahza, zik milſigi leela dahwana jau naudas un mantas ſinâ ween ta buhtu, ja zilweze eemantotu droſchu meeru, kas nebuhtu ar eerotſcheem ſargajams. Pirms paluhkoſimees uſ brunoto meeru.

Pehz Dr. Markowa aprehkinumeem Eiropas walſtis tanî laikmetâ no 1853.—78. gadam preekſch kara-ſpehka wajadſibahm ikgada iſdewuſchas pahri par 2 miljardeem franku, turpretim 1895. gadâ jau pahri par 5¼ miljardu. Newis miljonu, bet miljardu, tas ir, miljonu tuhkſtotu! Franku rehkinot uſ ⅓ rubka, iſnahk, ka Eiropas walſtim brunotais meers 1895. gadâ ween makſajis 1750 miljonu rubku. Leelumâ nemot tâ tad ikweens Eiropas eedſihwotajs, tiklab leels, kâ maſs, makſajis pahri par 4 rubleem preekſch kara-ſpehka wajadſibahm. Tatſchu pa tam ſchee iſdewumi wehl ſtipri gahjuſchi wairumâ un 6 leelakahs Eiropas walſtis ween 1897. g. iſmakſajuſchas preekſch kara-ſpehka wajadſibahm, apakôs ſkaitkôs rehkinot, ſchahdas ſummas:

Anglija . . .	1,011	miljonu franku
Kreewija . . .	930½	„ „
Franzija . . .	881	„ „
Wahzija . . .	878	„ „
Auſtrija-Ungarija	390	„ „
Italija . . .	338	„ „

Tâ tad pa wiſahm 6 walſtim kopâ iſnahk 4428½ milj. franku jeb kahdu 1476 miljonu rubku. Kur tad nu wehl paleek prozenti par walſts parahdeem, kas gandrihſ wiſi zehluſchees zaur kareem, kur wehl penſijas iſdeenejuſcheem un eewainoteem kareiwjeem? Prozenti ween nebuhs daudſ maſaki par ſkaidrajeem iſdewumeem preekſch kara wajadſibahm. Tatſchu ari pehdejos ween rehkinot, iſnahk, ka minetajahm 6 walſtim no wiſeem eenehmumeem 27 prozenti iſeet uſ kara-ſpehka wajadſibahm ween, jo winu eenehmumi kopâ aprehkinami uſ kahdeem 16 miljardeem franku. Samehrâ ar eenehmumeem wiſwairak iſdod Wahzija, proti 51 proz., jeb wairak nekâ puſi; tad nahk Anglija ar 32 proz., Franzija ar 26 proz., Kreewija ar 24 proz., Italija ar 20 proz. un Auſtrija ar 17 prozenteem. Ja ſalihdſina iſdewumus preekſch kara-ſpehka ar iſdewumeem preekſch tautas iſglihtoſchanas mehrkeem, tad iſrahdahs, ka pehdejee ir Wahzijâ 3 reiſ maſaki par pirmajeem, Franzijâ 4 reiſ, Auſtrijâ 5 reiſ, Dahnijâ 6 reiſ, Italijâ 8 reiſ, Kreewijâ 13 reiſ. Zik pareiſaki un ſwehtigaki buhtu, ja ſamehrs iſnahktu pawiſam otrads, ja dſelſs eerotſchi makſatu tikai maſu daliņu no tahs ſummas, ko iſdotu par gaiſmas eerotſcheem, par baſnizahm un ſkolahm un zitahm eeſtahdehm, kas lihdſ gara gaiſmu iſplatit zilweku ſtarpâ.

Kad jau ta nauda, ko iſdod preekſch kara-ſpehka wajadſibahm, ſawâ ſinâ uſſkatama par weltigi iſſchkehrſtu kapitalu, kas neneſ nekahdus ihſtenus augkus, zik wairak tad wehl tas ſakams par tahm ſummahm, ko aprij aſinainee kari. Un tahs naw wiſs maſahs! Tâ no ſchî gadu-ſimtena kareem 1812. gada karſch Kreewijai iſmakſajis pee 800 miljonu rubku. Krimas karſch wiſahm karojoſchahm walſtim kopâ iſmakſajis 8½ miljardus franku; no teem uſ Kreewiju nahkuſchi 4 miljardi, Angliju 1855 milj., Franziju 1660 milj., Auſtriju 343 milj. un uſ Turziju un Sardiniju 642 miljoni franku. Tik daudſ walſtis iſdewuſchas ſkaidrâ naudâ. Zik leela nu wehl rehkinama ta ſkahde, ko zeetuſchas wiſas tahs tautas, kuras ſchis karſch aiſkehris! Wahzu-Frantſchu karſch 1870/71. g. netik ween makſaja wiſai daudſ zilweku dſihwibu un naudas, bet ari kluwa par eemeſlu, kadehl Eiropas walſtis ſahka tik pahrleezigi brunotees. Franzijai nelaimigais karſch iſmakſaja 12,667 miljoni franku. Tikpat augſti wiſmaſakais rehkinama ſkahde, kas Frantſchu tautai zehluſehs zaur pahrtrauktu tirdſneezibu un ſatikſmi. Tâ tad Wahzu-Frantſchu karſch pawiſam makſajis ap 25 miljardi franku. Pehdejais Kreewu-Turku karſch Kreewijai makſajis ap 1000 miljonu rubku; par Turzijas iſdewumeem truhkſt ſinu.

Leelumâ rehkinot, war ſazit, ka 25 gadu laikâ, no 1853. lihdſ 1878. g., Eiropa par kareem iſdewuſi ap 55 miljardi franku, tâ ka ik uſ gadu iſnahk pahri par 2 miljardeem franku jeb pee 700 miljoneem rubku. Bet tee buhtu tikai iſdewumi ſkaidrâ naudâ. Zik daudſ zilweku aſinu pee tam iſlects, zik daudſ waimanu, poſta un nelaimes ſchee kari atneſuſchi, zik leelâ mehrâ tee trauzejuſchi un poſtijuſchi weſelu tautu labklahjibu — tas wiſs nemaſ naw aprehkinams. Turklaht jaapdomâ, ka wiſa ſchî breeſmigâ naudas iſſchkehrſchana ir bijuſi tihri weltiga; ſchî nauda ir tikuſi kâ ſemê noſweeſta, un ar ſuhreem puhlineem tautahm wajadſejis atkal to atdabut, ko kari winahm laupijuſchi. Zik pawiſam zitadi iſſkatitos paſaulê, ja tos miljonus un miljonu tuhkſtoſchus, ko lihdſſchim aprijuſchi kari un brunoſchanahs, turpmak waretu iſleetot pee tahdeem meera darbeem, kas zilwezei neneſ poſtu, bet ſwehtibu! Tadehl gan ikweenam no ſirds jawehlahs, kaut leelâ meera wehſts, kas atſkanejuſi no muhſu plaſchahs tehwijas trona augſtumeem, trauktos ihſtâ uſwaras gaitâ zauri Eiropai un wiſai paſaulei, ſautu neuſtizibu un eenaidu kluſinadama, eerotſchu waru ſalauſdama, ſataiſidama zelu jauneem meera un labklahjibas laikeem!

Ari kahds gruhto laiku zehlons.

Arweenu wehl man ſtahw atminâ kahds ſinojums, kas neſen bija nodrukats „Latweeſchu Awiſês". Kahds lauzineeks tanî tehloja wiſai behdigo pilſehtas ſtrahdneeku dſihwi, kurâ tam bija iſdewees eeſkatitees, kad tas meklejis ſalihgt ganu ſawam ganamam pulkam. Sinojums modinaja dſiłas lihdſzeetibas juhtas un zaur to bija aiſkuſtinats jautajums, kas neweenu newareja atſtaht weenaldſigu. Ari man tas pats ſinojums neiſgahja no prahta. Weenumehr to pahrdomadams un beeſchi noſkatidamees pilſehtas ſtrahdneeku dſihwê, eſmu meklejis pehz toreiſ tehlota poſta zehloneem. Sihmejotees uſ Jelgawu, manu dſihwes weetu, man leekahs, ka tahdeem zehloneem no weenas puſes eſmu nahzis deeſgan tuwu.

Wairakkahrt pahrrunats gan laikrakſtôs, gan ſewiſchkâs grahmatâs, gan preekſchlaſijumôs — dſerſchanas jautajums; norahdits ari uſ wina daſchadeem augkeem, kuru ſtarpâ wiſpirmâ kahrtâ min dſimtas poſtu un nabadſibu. Tas ir weens eemeſls; bet tadehl ka par to jau daudſkahrt runats, ſchè tikai to peemineſchu. Tahkak par nabadſibas zehloneem, kâ nu pee kura, uſſkatami ſchahdi waj tahdi nelaimes atgadijumi, kas nolaupa mahju, naudu, mantu, laulatu draugu, weſelibu un taml. Schee pehdejee ir newilſchi, kur zilweks pats teem newar pretotees; tee nenoteek zaur paſcha wainu.

Schinî weetâ ſtarp daſchadajeem poſta dſihwes zehloneem gribu minet tahdu, kas tapat kâ dſerſchanas kaiſliba nahk zaur paſcha weeglprahtibu. Ta ir lepnuma kaite, kas augſchminetâ pilſehtâ tik leelâ mehrâ ſaſtopama, kâ to nekur zitur ne-eſmu redſejis. Leeliba gan ir lehta, bet lepniba aprij „ſlimneeku" kapeikas lihdſ pehdejai. Protams, ka ar lepnuma kaiti wairs newar ſlimot ſtrahdneeks, kam dſihwe jau gruhta, kam ſeewa un behrni praſa pehz deeniſchkas maiſes; ne ari tahds, kas jau krahjis peedſihwojumus, tapis gudraks un mahzijees luhkotees uſ dſihwi ar nopeetnakahm azim. Lepnuma kaitei padota weeglprahtigâ jauniba, kurai daſchkahrt dſihſchanahs pehz lepna apgehrba leekahs buht weenigais dſihwes mehrkis. *)

*) Sawu teeſu tas ſihmejahs ari uſ lauku jaunekleem un jaunawahm.

Seeweetehm mehdſ beeſchi pahrmeſt, ka tahs eſot modes un lepnibas wehrdſenes. Pirkdamas daſchadas greſnibas leetinas — lentites, ſpizites, podſinas un krellites, daſchdaſchadus „plunduruus" un „krikukus", winas iſdodot naudu par blehnu leetahm, kam naw nekahdas noſihmes. Bet pahrmetumus nepelna ſeeweetes ween. Schinî ſinâ „jaunkungi" nemaſ naw daudſ zitadaki. Ari teem lepniba praſa leetas, kas makſâ ne maſumu naudas, bet kurahm naw nekahdas leetderibas. Wihreetis, kas ar tahdahm leetahm apkraujahs un domajahs eeguht ſkaiſtumu, uſſkatams par wehl trakaku lepnibas elku nekâ ſeeweete. Schihs leetas: hutes, zilinderus, dahrgus ſpeekus, degunkneebjus un tamlihdſigus newajadſigus un ſawai kahrtai nepeederigus krahmus, lai atſtahjam teem, kam wini peekriht, kas tos war eegahdatees. Strahdneeku tahdas leetas nezek ne godâ, ne augſtâ kahrtâ. Ja winſch tomehr wiſadi iſkehmojahs, tad prahtigu kauſchu preekſchâ winſch naw nekas wairak kâ ahkſts... Eſmu noſkatijees daudſ zitu pilſehtu un meeſtu ſtrahdneeku dſihwê, bet wiſur gehrbjahs daudſ weenkahrſchaki, kâ tas katram peederahs, bet eekſchejahs turibas ſinâ tee ſtahw it labi nodroſchinati. Ja, atgadahs ari pilſehtas, kur turiba nerodahs, tad tur warbuht zehloni meklejami atkal zitâ kaitê, waj dſerſchanâ, waj zitadâ palaidnibâ, bet Jelgawâ — lepnuma kaite ſtahw preekſchgalâ. — Paſihſtu jaunu zilweku — eenahzeju no laukeem. Winſch peenehma darba kutſcheera weetu un eeſahkumâ turejahs deeſgan prahtigi. Nepagahja tomehr ilgs laiks, kad ari winſch ſaſlima lepnuma drudſi ar ſchihs kaites wiſſtiprakahm ſihmehm. Bet grahmatu laſit winſch neprata! Eedomajatees nu tahdu zilweku lepnâ modes apgehrbâ ar huti, ſpeeki, degunkneebi!

Kas gan winu pamudinaja uſ tahdu kaiſlibu? No weenas puſes, domaju, dſineklis uſ tam bija preekſchſihme no ziteem, otrkahrt tas zentahs pahrbraukt uſ mahjahm, uſ laukeem, wiſai ſpoſchâ ſpalwâ, lai lauzineeki brihnetos, lai tizetu wina leelibai. Protams, ka tikai weeglprahtis to war iſdarit. Leeliba winam naudu nemakſâ, bet lepniba tukſcho maku lihdſ dibenam. Tadehl nereti atgadahs, ka tahdahm ahkſtam naw kapeikas pee dwehſeles. Zita glahbina neſinadami, daſchi dodahs laulibâ, zeredami uſ ahtru roku eeguht bagatu puhru. Bet ari tê noteek peewilſchanahs! „Dahma", kas no ahreenes bija pahraka waj par paſchu „kungu", no kuras jauneklis tad ari ſagaidija turigu kopdſihwi, iſrahdijahs par tahdu paſchu „plikadihdu". Satikuſchees abi diwi weenadi! Jaunâ dſihwe tuhlit eeſahkahs ar tukſchibu. Sawas gruhti pelnitahs kapeikas abi iſgruhduſchi lepnâ apgehrbâ. Ja nu

Paſpahrnê.

Anglu walſts wihrs Gladſtons.

(Beigums.)

No 1859. g. lihdſ 1865. g. Gladſtons eemantoja wiſleelako peekriſchanu no ſawas tehwijas eedſihwotajeem zaur ſawu gudro un ſaprahtigo walſts naudas leetu wadiſchanu. Kamehr zitahm walſtim parahdi auga kâ ſehnes pehz ſilta leetus, tâ ka weenâ 1861. g. Eiropas walſtju parahdi pawairojahs par diwi milijardi rubku, Anglija pa wiſu to laiku neeetaiſija ne kapeikas parahdu, bet turpretim arweenu pamaſinaja ſawus wezos parahdus, tâ ka deſmit gadu laikâ no 1850. g. ſahkot ta bij pamaſinajuſi ſawus parahdus par 700 miljoneem rubku. Gladſtona ſlawa un nopelni auga augumâ.

Beſ tam 1861. gadâ tika nodibinatas paſta krahjkaſes, kur ſtrahdneeki un ziti maſakturigi lautini wareja eeguldit ſawus ſihkos krahjuminus. 1864. g. wehl eerihkoja tâ, ka noguldituji ar ſaweem maſajeem eeguldijumeem wareja eegahdat walſts prozentu papihrus, zaur ko maſee eeguldijumi daudſ wairak eeneſa ſaweem ihpaſchneekeem.

Wiſi wehlakee Gladſtona darbibas gadi bij ſwehtiti daudſeem kreetneem jauneewedumeem, to ſtarpâ ſewiſchki jamin Jhru baſnizas, ſemes un ziti likumi. Sewiſchki Gladſtons ruhpejahs par to, ka wehleſchanas teeſibas jadod ari maſakturigeem, zaur ko winſch eeguwa leelu peekriſchanu pee ſtrahdneekeem. Tâ kahdâ weetâ, runadams par wehleſchanas teeſibahm, winſch iſſakahs ſchâ:

„Loti daudſi maldahs, kas domâ, ka tas ir kas launs waj kaitigs, ka peeſchkir jauneem pilſoneem teeſibas, kas teem lihdſ ſchim wehl nebija... Turpretim eeintreſejeet ſchos laudis par ſemes pahrwaldibu, tad, pateizotees Raditaja un dabas ſwehtigajam likumam, ſchihs jaunahs intreſes modinahs winôs jaunu uſtizibu, radis jaunas ſaites, bet tautas uſtizibu tronim, eeſtahdehm un likumeem ir galu galâ dahrgaka par ſeltu un ſudrabu, pat dahrgaka par ſlotehm un armijahm — ta ir ſemes ſpehks, ſlawa un ſtiprums."

Pateizotees Gladſtona ſirdibai un darbibai, 1883. g. ſahkumâ, pehz ſihwas zihnas ar augſchnamu, tika iſweſts zauri jaunais wehleſchanas likums, zaur ko wehletaju ſkaits pawairojahs pa diwi miljoni.

Aiſtahdami nomalus Gladſtona darbibas ſihkakus panahkumus, kâ ari wiſus tos kaweklus un ſchkehrſchkus, kas winam bij japahrwahr — jo tad ſchis ihſais apzerejums iſnahktu par plaſchu, — apluhkoſim wehl tik tâ dehweto „homrulu" jeb Jhrijas reformas leetu, dehl kuras Gladſtons tik karſti un tik paſtahwigi arweenu zihnijees. Jhrija jau no ſeneem laikeem bij kâ ſahpigs augons Anglijas meeſâs. Zaur Anglijas leelgruntneeku neprahtigu ſaimneekoſchanu ſeme bij pagalam iſſuhkta un nopliziṇata, tuhkſtoſcheem dſimtu palika beſ maiſes kumoſa un beſ pajumta un atſtahja ſawu dſimteni, aiſeedami pa leelakai daļai uſ Seemeļ-Ameriku. Ar polizejas waru un ſchtikeem gan apſpeeda un nomahza nemeerus, kas reiſu reiſehm draudeja iſzeltees, bet ſemes labklahjiba nihktin nihka. Neſkatotees uſ tam, ka tahda politika bij pretiga jau Gladſtona garam, winſch itin labi noprata, ka tahda apſpeeſchana ari paſchai walſtij newar buht par ſwehtibu, tapehz winſch zehla projektu preekſchâ parlamentam, pehz kura Jhrijâ buhtu ja-eewed likumi, kas tai dotu parlamentu un plaſchas paſchwaldibas teeſibas. Bet tahdam preekſchlikumam bij pretim neween konſerwatiwee, bet pat daudſi no wina domu beedreem. Neatlikahs nekas zits, kâ Gladſtonam bij jaatkahpjahs un „homrulam" wajadſeja gaidit uſ labakeem laikeem.

1892. gadâ Gladſtons no jauna nahza pee waldibas ſtuhres — un lihdſ ar winu atmodahs ari „homruls". Schoreiſ jau gahja labaki — apakſchnamâ preekſchlikums iſgahja zauri, bet augſchnamâ — tomehr ne. Buhtu Gladſtons wehl bijis jauns un ſpehzigs, beſ ſchaubiſchanahs, tas ar ſawu dſelſs dabu buhtu uſwarejis ir ſchai zihnâ — bet tê wezums praſija ſawu datu. Tapehz 1894. g. pawaſari Gladſtons galigi atteizahs no ſawa augſtâ walſts amata, un pawadija ſawa muhſcha pehdejos gadus meerâ un kluſumâ ſawâ muiſchinâ.

No Gladſtona dabas ihpaſchibahm wehl jamin tas, ka winam prahts nekad nedſinahs uſ augſteem godeem un ſkanoſcheem wahrdeem. Tâ 1885. gadâ tam peedahwaja grahfa godu, bet winſch no ta atſazijahs. Wehl jamin, ka karam un aſins iſleeſchanai winſch arweenu bijis pretineeks, bet, turpretim, brihwibas un zilwezibas aiſſtahwis wiſur un arweenu. Winſch nekad nebij weenas waj otras teorijas kalpibâ, bet ar leelu tſchaklumu un kahri dſinahs eepaſihtees ar pateeſo dſihwi, un neſpreeda par tahdahm leetahm, par kurahm neſinaja un ar kurahm nebij eepaſinees. Un reiſ maldijees, winſch taiſni un atklahti atſina ſawu maldiſchanos.

Runajot par Gladſtona galwenakajahm dabas ihpaſchibahm tê ſewiſchki jamin wina leelâ deewbijiba. Tâ jau Oksforſas augſtſkolâ wina ſkolotaji leezina, ka neweens tanî laikâ wiſâ augſtſkolâ tâ naw pratis bibbeli, kâ Gladſtons. Allaſch winſch bijis teologijas profeſoru preekſchlaſijumu tſchaklis klauſitajs. Tâ augſtſkolu nobeidſis, winſch gribejis palikt par garidſneeku — tikai tehws abahm rokahm bijis tam pretim. Tomehr tizibas un baſnizas leetahm winſch wiſu muhſchu peegreeſis koti leelu wehribu. Katru rihtu preekſch brokaſta winſch arweenu nogahjis ſawâ baſnizinâ, noturet rihta luhgſchanu, kaut ar leetus lijis waj ſneegs ſnidſis.

Peekriſchanu un atſinibu ſawâ tehwijâ Gladſtons bij eemantojis tik bagatâ mehrâ, kâ reti kahds zits. Tâ gandrihſ katru deenu to apmekleja wina piil ſimteem zilweku, kas gribeja waigu waigâ redſet „leelo Angli" un dſirdet no wina mutes, ja ne wairak, pahris wahrdu. Paglabaja Gladſtonu uſ walſts rehkinuma, kahdu leelu godu Anglu tauta peeſchkir tik ſaweem wiſflawenakajeem zenſoneem. No wiſahm paſaules malahm, no wiſahm ſemehm un tautahm ar leelu zeenibu un atſinibu tik dſirdeja runajam par ſlaweno aiſgahjeju. Un ta ir jauka leezibâ, ka zilweze tâ zildina un peemin tos wihrus, kas winas labâ puhlejuſchees. Tas peerahda, ka wiſur wehl tura godâ un zeenâ zilwezes leelahs mantas — taiſnibu un brihwibu. Lai tad atdufahs kauli ſmilſchu kalninâ, kad dſihwes wakars peenahzis, bet darbi — tee nemirs: uſ winu pamata, lai gan lehnahm, bet tomehr beſ miteſchanahs, zelſees zilwezes labklahjibas ehka. L.

Grahmatu galds.

1. „Neraudi!" Behru-runas mahjâ un kapſehtâ. Sazerejis mahzitajs J. Ruzel, 1898. Apgahdajis J. Oſols, Zehſis — Wez-Peebalgâ; 184 l. p. — Grahmata zenſchahs iſpildit ſen faiſtu robu un pa daļai to ari iſpilda. Tâ ka pee mums, ſewiſchki uſ laukeem, mahzitaji tikai maſu daļu nomiruſcho uſ kapſehtu iſwada, tad pehrminderees un ziteem apdſeedatajeem jeb apſtahwetajeem rokas-grahmata ar derigahm behru-runahm nepeezeeſchama. Gan jau Latweeſchu walodâ daſchi lihku-runu krahjumi iſnahkuſchi, tatſchu tee iſdoti ſenakôs gadôs un nepilnigi ihpaſchi walodas ſinâ. Tapehz jo wairak japreezajahs par jauno behru-runu krahjumu, kas faraksſtits tihrâ Latweeſchu walodâ un ſkaidrâ ewangeliuma mahzibu garâ un ſatur 48 kodoligas un ſirſnigas runas. Tatſchu luhkojotees uſ praktiſko leetoſchanu, mums ſchkeet, ka daſchs kas buhtu warejis buht zitadi. Wiſas runas puslihdſ weenada garuma un war tikt laſitas tiklab mahjâ, kâ kapſehtâ; winas pa leelakai daļai beidſahs ar ihſu luhgſchanu. Tê nu zekahs jautajums, kâ lai apdſeedataji rihkojahs: waj lai mahjâ laſa weenu un uſ kapeem atkal zitu runu? Schkeet, ka fazeretajs tâ domajis. Jeb waj lai runu laſa mahjâ un kapſehtâ tikai noſkaita ihſino luhgſchanu? Ja tâ, tad tiklab runas, kâ luhgſchanas pulka par ihſu, lai peetiktu apbehdinato ſirds wajadſibai. Bet ari ja katrâ weetâ laſitu ſawu runu, mahjâ laſamâ klauſitajeem allaſch iſrahdiſees par ihſu, jo runu garums naw wairak kâ 3—4 neleelas lap. puſes prahwâ drukâ. Turklaht ne ikkatru reiſ buhs preekſch weena miruſchâ diwi runas krahjumâ atronamas, kas labi faderetu kopâ. Wiſmaſakais fazeretajam buhtu wajadſejis ſchinî ſinâ dot kahdus aiſrahdijumus. Tatſchu wiſlabaki, kâ mums ſchkeet, buhtu bijis, ja abas weetas, mahjas un kapſehta, buhtu katra par ſewi eewehrota. Runu ſahkumâ un beigâs minetahs dſeeſmas nemtas weenigi pehz Widſemes dſeeſmu-grahmatas, it kâ Kurſemê ſchihs behru-runas leetotajus nezeretu. Tatſchu ir tâ ſchai grahmatai nowehlams raits zelſch pa Latweeſchu mahjahm. Lai daudſ noſkumuſchas ſirdis no winas ſmeltos eepreezinaſchanu! —ss—

2. Kahrlis Skalbe. Maſas ainas I. Pee juhras. Dſeeſma. 1898. Pee H. Allunana Jelgawâ. 8 lap. p. — Deeſin waj dſeeſmineeks pats ſin, ko winſch weetahm dſeed? „Es eſmu kails, bet dedſigâ ſirds, kâ ſlaga daiki lido un mirdſ..." Peetiks! —

—sr—

3. Sweiks! Jautras dſeeſmas no Ludenu Jehkaba. II. burtniza. Jelgawâ, L. Reimana apgahdibâ. 1898. 66 lap. p. — Labi nogludinata, weegli ritoſcha dſeja ar jautru, bet nekaitigu faturu. Ihpaſchi labi iſdewuſehs „Dſeeſma par alu", traweſtija pehz Schillera pulkſtena dſeeſmas. Jaunâ dſejneeka jautri ſkanoſcho kokli deemſchehl nefen nahwe falauſuſi. —sr—

usnahk wehl kahda nedeena, kas tad lai lihds?! Apdomatees nu ir par wehlu.

Schehl redset, zik koti jauniba maldahs, nepasihdama ne sewi paschu, ne zeku, ko ta staigà. No sawas semahs kahrtas ta sahk kaunetees, domà no nesin kahdahm leetahm un kaujahs issuhktees lihds pehdejeem grascheem, nododamahs lepnibas mulkibâ. Bet ar tahdahm domahm wehl neweens naw eeguwis ne gudribu, ne mantu, nedſ spehjis augstaku pazeltees: kas gudribu nekrahj no gudribas awoteem, tas — isdodams sawas kapeikas preeksch lepnibas — grimst sawâ stahwokli wehl semaku, paleek tukschs no gara un zitas mantas. Ir tatschu sinams, ka lepniba neweenam neka naw atnesusi, — tikai postu un nabadsibu pati sew un apsmeeklu no ziteem zilwekeem. Gudriba nekad nedsenahs pehz lepnibas waj uspuhtibas, tadehl schee netikumi ir tikai mulkibas iswirumi. Jo leelaka mukkiba, jo gaischaka ta ari lepnibâ parahdahs. Kas grib tapt eewehrojams, kas grib augstaku kahpt, tam jadsenahs pehz gudribas, pehz isglihtibas, kas atkal tam, kas sawas kapeikas netaupa, par welti nekad naw eeguhstama. Ja kaut ko gribam panahkt, gribam sawu dsihwi labot, tad wispirms jaapgahdajahs ar lihdsekkeem. Gudraki neweens nedarihs par to, kas jau jaunibâ luhko sawu dsihwi masakais zik nezik nodroschinat. Bet ja kas lepnumam nodewees, luhkojahs uſ dsihwi ar weenaldsibu, tam pehz jabauda ruhkti weeglprahtibas augki, kas no schihs puses war peenahkt tahdà paschà mehrà, kà tehlots winà strahdneeka dsimtà. Naw tad neweenam neka — ne wezakeem, ne behrneem! Tahdu peemehru buhs ihsti daudſ.

Turpretim ja spirgtais un weselais jauneklis un saprahtigà jaunekle abi jau jaunibâ buhtu sahkuschi luhkotees uſ dsihwi ar saprashanu, buhtu no sawas pelnas pa druskai ween atlizinajuschi un sakrahjuschi kahdu masu kapitalu, tam buhtu nosihme jo leela. Daschi zeki zaur to buhtu brihwi, gan paschu dsihwê, gan sihmejotees uſ behrnu labklahjibu. Katram jakrahj kapitals jaunibâ, lai ta augkus banditu wezuma deenâs. Pehz lepnibas dsihtees ir pawairak leela aplamiba. Lai drehbes buhtu zik weenkahrschas buhdamas, kad tik winas tihras un glihtas, tad strahdneeks tahdà apgehrbà ir daudſ patihkamaks nekà ahksts, kas pats nesin, kas winsch ir un ko winsch dara. Beſ tam ari pirktahs drehbes, ja tahs naw no ihsti kreetnas un dahrgas weelas, kas strahdneekam geuhti pee-ejama, lahuma un stipruma sinâ nekad newar eet lihdſ paschaustahm. — Bet tomehr ir zilwezini, kam ahkstischanahs patihk un peelihp weenam no otra, kam weeglà sapraschana swexama ari weeglà swaru kausà.

Naw sauzama par laimigu ta tanta, kuras lozekku wairums sawas kapeikas issehj weeglprahtigi semê; tai naw eespehjams augstaku pazeltees; tai beidsot japanihkst un jadod weeta stiprakam.

Saltihrums.

No ahrsemehm.

Ari pagahjuschà nedelà wehl eeksch- un ahrsemju laikraksti daudſ nodarbojuschees ar leelo meera wehsti, kas atskanejusi no Kreewijas trona. Par to, kahdi ihsti buhs schihs wehsts augki, gan domas ir koti daschadas, tatschu tani sinâ ir sastopama deesgan leela weenprahtiba, ka Zara Nikolaja usaizinajums peeskaitams pee wisleelakajeem notikumeem, par kahdeem ween pasaules wehsture sin stahstit un ka augki katrà sinâ buhs redsami, ja ne wistuwakajà nahkotnê, tad tatschu turpmakâs paaudsês. Schimbrihscham gan wehl nemeers miht malu malâs. —

Uſ Kretas dumpis atkal, kà rahdahs, pilnâs leesmâs. Leelakajà Kretas pilsehtà Kandiâ isgahjuschà nedelà turkticigee sarihkojuschi leelisku usbrukumu kristigajeem, pee kam ari Angku kareiwji naw saudseti. Gandrihſ wesela pilsehtas daka esot nodegusi; eelas esot pilnas ar apdeguscheem lihkeem. Kristigo eemihtneeku esot nogalinati pahri par 500. Bet ari daudſ Turku esot krituschi, wiswairs no Angku juhras saldatu lodehm. Angku kareiwju nonahweti 60. Kad Angku garnisons nespehjis dumpineekus sawaldit, sahzis Kandiu apschaudit kahds Angku kara-kugis, kas ostà stahwejis. Wehlak turp atbraukuschi ari ziti leelwalstju kugi. Nodeguscho namu starpà esot ari Wahzijas, Austrijas un Amerikas konsulati. —

Franzijà eekschkigs nemeers aug augumà Dreifusa dehl. Weena roka pazekahs pret otru, zits apwainojums nahk pehz zita. Tagad, kur karaministris Kawanaks atkahpees, Dreifusa leetu gan katrà sinâ ismeklehs pa otrai reisei. Schimbrihscham wehl jaunais kara-ministris Zurlindens nemotees uszihtigi pehtit aktis, bet drihsumà gan waldibai wajadsehs apmeerinat ustrauktos kauschu prahtus. Jo kamehr agrak kauschu daudſums akli klausija kara-waldes balsij un Dreifusu pasudinaja, tagad tas pats kleedſ pret kara-waldi un pagehr, lai Dreifusa prahwu isteesà no jauna. Wainigas pee schihs peepeschahs mainas, kà sinams, ir wirsneeka Anri atsihschanahs un paschsleepkawiba. —

Angkeem bijusi nikna zihna ar derwischeem pee Omdurmanas, Kartumas tuwumâ. Kaut gan derwischu bijis daudſ wairak nekà Angku un Egipteeschu un kaut gan derwischi sirdigi turejuschees, tomehr Angki ar sawu leelako isweizibu kara mahkslâ eeguwuschi sposchu uswaru. Kalifa kara-spehks pawisam isklihdinats, pats kalifs aisbehdsis tahlak uſ deenwideem, no Angkeem waijats. Wispahr domà, ka ar kauju pee Omdurmanas derwischu wara beigusehs. Angkeem sinams lepnums un preeks par uswaru leels. Bet gan wehl leelaks winu preeks par to, ka pehz kaujas pee Omdurmanas Wahzu keisars suhtijis Angkeem sirsnigu laimes wehleschanas telegrammu, ko Angki istulko kà zeeschas draudsibas sihmi. Un teescham leekahs, ka Wahzija pehdejà laikà sahkusi Anglijai atkal stipri tuwotees. Pehdejâs deenâs laikraksti pat stipri runajuschi no kahda lihguma, ko Anglija ar Wahziju noslehgusi. Kaut gan ihsti droschu sinu wehl truhkst, tatschu leekahs, ka kaut kahds lihgums teescham noslehgts, kas sihmejahs uſ scho diwju leelwalstju politiku Afrikâ, warbuht ari Asijà. —

Wahzu keisars nule turejis diwas deesgan eewehrojamas runas. Weenâ no tahm keisars isteizis koti asus wahrdus pret sozialisteem, peedraudedams nahkotnê jo bahrgu sodu wiseem teem, kas kreetnus strahdneekus trauzè darbà un tos musina uſ streikoschanu. Protams, ka sozialdemokrateem un ziteem rihditajeem schi runa nemaſ naw pa prahtam. Sawâ sinâ weegli pahrprotama otra runa, kurâ keisars issazijees, ka labakais meera apsargatajs esot kreetns uſ kauju sagatawots kara-spehks, kahds Wahzijai ir; pee tam keisars isteizis wehleschanos, kaut Wahzijai weenmehr buhtu eespehjams ar scho weenumehr aso eerozi apsargat pasaules meeru. Wahzu waldibas laikraksti pasteiguschees isskaidrot, ka ar scho runu keisars nebuht naw gribejis kaut kà stahtees pretim Kreewu Zara usaizinajumam. —

Kihnas slawenais walsts-wihrs Li-Hung-Tschangs pehz wissaunakajahm sinahm atzelts no saweem augstajeem walsts amateem. Wainigi pee tam Angki, kurus Li-Hung-Tschangs wisai sakaitinajis, smagi apwainodams Angku suhtni Pekingâ. Angku pagehrejumu, lai tadehl Li-Hung-Tschangu atzek, Kihnas waldiba ilgi kawejusehs ispildit; beidsot tatschu winai tas bijis jadara, jo Angki draudejuschi apschaudit Kihnas krastus. —

Schihdi noturejuschi Baselê sawu otru zionistu kongresu, kura mehrkis, kà sinams ir, Schihdu tautu atkal Kanaana semê sapulzinat. Schini nolukà Schihdi dibina Londonê banku ar 40 miljonu marku (pahri par 20 milj. rubku) leelu kapitalu. Ar scho naudu grib stiprinat jau pastahwoschahs Schihdu kolonijas Kanaana semê, jaunas zelt un wisadi gahdat, lai Schihdu intreses plauktin plauktu. Japeesihmê, ka zionisteem ir paschu Schihdu starpà ne masums pretineeku. —

No eekschsemehm.

No Peterburgas. Sihkakà papihra nauda, 1, 3 un 5 rubku gabali, kuru weetà bij nodomats eewest sudraba un selta naudu, palikschot joprojam leetoschanà. Wismaſ tà sino Peterburgas leelà awise „Nowoje Wremja“. Tagad patlaban isgatawojot jaunus papihra naudas mustrus. Pirms islaidischot jaunus 5 rubku gabalus, kas buhschot tagadejo 100 rubku gabalu leelumà un ar Pehtera Leelà bildi. No jauna isnahkschot 50 rubku gabali ar Aleksandera II. gihmi. Wara patlaban isgatawoti un laisti klajà jauni graschi, kas ihpaschi nabagakajeem kaudim buhs koti patihkami pee eepirkschanahs.

Peterburgas isglihtoto Schihdu starpà, kà „Pet. List. sino, dibinotees beedriba, kas pamudinaschot Schihdu jaunekkus uſ kahrtigu kara deenasta ispildischanu. Beedriba gribot Schihdu starpà ikplatit rakstus, kurôs isskaidrots, ka esot nepeeklahjigi un negodigi atrautees no kara deenasta. Tur buhschot aisrahdits ari uſ teem nelabumeem, kas Schihdeem wispahr zekotees no tam, ka daudſi no winu jaunekkeem atraujahs no kara deenasta.

No Andischanas. Generalgubernators Duchowskojs, kas apzeko Ferganas apgabalu, kà Kreewu telegrafu agentura sino, 25. Augustà nobrauzis Andischanà. Wisur eedsihwotaji israhdijuschi dsilu noschehloschanu par notikuscho dumpi un issazijuschi pateizibu par to, ka tagad, kur galwenee wainigee saukti pee atbildibas, tahlaka teesaschana zaur Keisara Majestetes schehlastibu nostahjusees. Teem eedsihwotajeem, kas pee dumpja wainigi, kà dsirdams, uslikschot maksu, weenu miljonu rubku leelumà, un pee Min-Tjubes sahdschas, kur bija dumpja serde, dibinaschot Kreewu koloniju. Dumpja apgabala representanteem atnemta teesiba, generalgubernatoram pasneegt sahlarmaisi. No dumpja sazehlejeem pawisam 18 nosoditi ar nahwi un 360 aissuhtiti pee spaidu darbeem. Generalgubernators swinigi isdalijis Jurga ordenus, ko Keisara Majestete nolehmis teem kareiwjeem, kas 30. Maijà duhschigi atgainaja dumpineeku usbrukumu, kà ari eewainoteem nolemtahs naudas dahwanas un peedalijees pee pamata akmena eemuhreschanas, ko zels krituschajeem kareiwjeem par peeminu.

Likums par Tschiganeem. Sihmejotees uſ Tschiganeem, „Rig. Tgblatt“ aisrahda, ka pehz 1894. gada 3. Junijà Wisaugstaki apstiprinatà pasu likuma 4. nodalas 3. panta Tschiganeem blandonu dsihwe katrà sinâ aisleegta un polizejai neween teesiba, bet ari peenahkums, Tschiganeem, kad tee pulzinôs kaut kur nometuschees teltis uſ dsihwi, pawehlet, lai tuhlin aiseet turpu, kur wini peerakstiti, turklaht peedraudejot, ka tad, kad schai pawehlei nepaklausihs, wineem teltis taps atnemtas un beſ tam wineem uſ diwi gadeem tiks aisleegts, atstaht sawu peederibas weetu. Schis likums spehkà preeksch wisas Kreewijas, bet daschas pagastu waldes to laikam nepasihstot, jo tà Widsemê, kà Kursemê wasarâs sastopot daudſ Tschiganu pulku un pagasti, kurôs tee uſ kahdu laiku nometuschees, esot preezigi, kad schee nepatihkamee weesi beidsot aisejot, padarijuschi daudſ sahdsibu un zitas skahdes. Bet pagastu un muischu polizejahm wajadsetu tikai eewehrot un stingri ispildit mineto likumu, tad lauku eedsihwotaji no Tschiganu usmahzibahm, nedarbeem un sahdsibahm buhtu atswabinati.

Widseme.

No Rigas. Pee Rigas Latweeschu beedribas nodibinatahs komisijas wispahribas labâ pehdejà laikà strahdajuschas ihsti daudſ. Lai tik paluhkojamees waj uſ Derigu grahmatu apgahdaschanas nodaku, waj uſ Sinibu komisiju, waj Musikas komisiju — wisâs redsam dsihwibu un darbibu. Starp komisijahm Musikas komisija ir jaunakà, bet ari ta pehdejà laikà rihkojahs deesgan naigi. Ar atsihschanu jamin winas isdotee kora dseesmu krahjumi jaukteem un wihru koreem. Tapat eewehribu pelna winas darbiba sihmejotees uſ Latweeschu tautas dseesmu meldiju krahschanu, sijaschanu un sagatawoschanu kopigam leelakam isdewumam. — Weenreiſ gadâ musikas komisija mehdſ sarihkot Rigas Latweeschu beedribas namâ konzertu, kurâ nem dalibu pahrmainus gandrihſ wisi eewehrojamakee Latweeschu musikas mahkfleneeki. Konzerta preekschnesumi pastahw no dseedameem gabaleem un musikas uswedumeem uſ daschadeem instrumenteem. Tahda konzerta usdewums ir musikas garschâ attihstitai publikai sneegt kreetnu baudijumu un attihstit pahrakas publikas garschu preeksch pateesi kreetnas musikas sapraschanas. Swehtdeen 23. Augustà bij isrihkots Musikas komisijas scha gada konzerts. Pee wina nehma dalibu sekoschi brihwmahkfleneeki: J. Wihtols, Ad. Behtinsch, J. Lasdinsch un P. Jurjans. Tahkak peedalijahs sopransoliste Brauer kundse un konserwatorijas audsekni O. Vogelmana kgs un Tihpain jaunkundse. Tapat konzertu kuplinaja Rigas Latweeschu beedribas jaukts un wihru koris. Adolfs Behtinsch ir jauns mahkfleneeks, kas nesen sahzis atklahti usstahtees, bet daudſi winam sludina nahkotni. Minetâ wakarà preekschà zeltais Schumana a-moll klaweeru konzerts tika no minetà mahkfleneeka ar retu isweizibu ispildits un ar jausmibu no publikas usnemts. Lasdina kgs kà wijolneeks wisus grahbtin aisgrahba. Ne masak atsihschanas ispelnijahs ari dseedataji: sopransoliste Brauer kundse un P. Jurjana kgs. Nemitigi aplaudedama publika schos abus mahkfleneekus peespeeda dot peedewas beſ konzerta programâ minetahm dseesmahm. Eewehrojamu weiklibu ari israhdija Vogelmana kgs uſ sawa tschello. Pirmoreiſ atklahti usstahjahs konserwatorijas audsekne Tihpain jaunkundse kà wijolneeze, israhdidama peeteekoschu weiklibu un musikalu garschu. Tapat labi panahkumi bij kora dseesmam, no kurahm daschas bij wairakreiſ jaatkahrto. Sewischki publikai patika Somu dseesma no Paziusa. Konzerta telpas bij pahrdotas lihdſ pehdejai weetai. Kas nebij pasteiguschees ar bikeschu apgahdaschanu, pahrgahja mahjâ konzerta nedsirdejuschi. Beidsot issaku paldeews Musikas komisijai un zeenijameem mahkfleneekeem par kreetnà baudijuma sarihkoschanu. Andris.

No Walmeeras. Widsemes ahrstu sabeedriba tur no 20. lihdſ 22. Augustam noturejusi sawu 10. sapulzi, uſ ko bijuschi sanahkuschi, kà „Düna-Ztg.“ sino, 77 ahrsti. No sapulzê nolasitajeem raksteem mums buhtu minams sinojums par „Lepras sehrgas apkarotaju beedribu“, ko nolasijis schahs beedribas preekschneeka weetneeks profesors Dehio kgs. Beedriba 1897. gadâ eenehmusi 34,564 r. 86 kap. un isdewusi 21,372 rubk. 38 kap., tà tad atlikums 13,192 rubk. 48 kap. Beedribas skaidrais kapitals 1898. gada 1. Janwari bijis 16,800 rubk. wehrtspapihrôs un 1291 rbl. 45 kap. skaidrà naudâ. Pehz Widsemes muischneeku landtaga nolehmuma semes kase par katru pee semneeku pagasteem peerakstitu un lepras sehrdsigo patwerſmê usnemtu spitaligu maksajot 8 rubk. par mehnesi jeb 96 rubk. gadâ. Ari Widsemes pilsehtas apsolijuschahs maksat tikpat daudſ par teem spitaligajeem, kas pee winu nodokku maksatajeem peederigi. Ar to Widsemes lauku pagasti pawisam atswabinati no maksas par saweem patwerſmê usnemteem lepras sehrdsigeem lozekkeem. Scho landtaga nolehmumu Widsemes gubernators apstiprinajis un no schahdahm maksahm beedribas kasei 1897. gadâ eenahzis 11,497 rubk. 95 kap. Zitas slimneeku maksas eenahkuschas no pilsehtahm un daschadahm personahm, kas uſ sawu rehkinumu likuschahs ahrstetees. Widsemes lepras sehrdsigo patwerſmês tagad pawisam esot 150 spitaligo, nepeeskaitot tos, kas Rigas patwerſmê. Jſ walsts kases beedriba ar Wisaugstako atkauju dabujusi 20,000 rubk. leelu weenreisigu pabalstu. Ar scho naudu kluwis eespehjams Tarwastes draudsê sahkt zelt jaunu patwerſmi ar 100 gultahm; nahkoschà pawasarà ta tapschot gatawa. Wisà Widsemê — eeskaitot Rigas pilsehtu — pawisam esot 746 lepras sehrdsigo, kas esot sinami. No teem pawisam kahdi 200 lihdſschim eewerotoki patwerſmês.

No Kropes walsts (Walkas apr.). 26. Julijà no schahs pasaules schkirahs muhsu koti eemihkotais pagasta waldes un teesas rakstwedis A. Maderneeks, kura atdſisuschahs meesas tika apbeditas sestdeenà 1. Aug. Gulbenes draudses kapôs. Uſ pawadischanu bija labs pulzinsch draugu un amata beedru salasijuschees, kas wisi ar sehrahm noluhkojahs uſ aisgahjeja sahrku. — Kad mahzitajs bija apbehroschanas zeremoniju isdarijis un kapa kopina pazehlusees, tad stahjahs pee kapa Knopes Mahzitaja skolas skolotajs W. kgs un aisgahjejam teiza no pagasta puses sirsnigus atsihschanas wahrdus, aisrahdidams, ka nelaikis, lai gan kluſi strahdadams, ir weenumehr bijis palihgs katrà laikà un ikkatram, kas pee wina pehz padoma greesees. Pehz runas walstswezakais kà atsihschanas sihmi uslika uſ kapa skaistu wainagu. Pehz ta runaja wairak amata beedri, kuru runas wisas leezinaja, ka Maderneeks teescham pelnijis neleekukotu mihlestibu sawu amata beedru starpà. Jt ihpaschi L. rakstwescha W. k. runa, pamatodamees uſ wahrdeem: „Mans brahli Jonatan, Tu man biji koti mihlsch“, koti gahja pee sirds un leezinaja, zik waren dsiksch robs zaur aisgahjeja nahwi zehlees beedru starpà. — Aisgahjejs, knapi pahri trihsdesmit gadeem, atstahj jaunu atraitni un masu behrninu, kureem jo wairak wina truhkums sajuhtams.

— Pagahjuschà nedelà mums bija atkal skolotaja wehleschana, jo mehs newaram un newaram pee skolotaja tikt. Pehdejà reisê pagasta walde bija usaizinajusi R. k. pee weetneeku pulka uſ nolihgschanu, bet tas nebija weetneekeem pa prahtam un tà atkal leeta issuka. Lai Deews dotu, ka nahkoschà reisê leeta tiktu nokahrtota. ?

No Rembates. Wezas, jaukas eeraschas arween wairak eegrimst pagahjibas juhrâ. Bet tà tam newajadsetu buht. Taisni otradi, wajadsetu gahdat, ka tahs pastahw. — Rembatê weesodamees, weenu tahdu wezu, jauku eeraschu dabuju redset minetâ apgabalâ pastahwam. Proti, kahsineeki, no laulibahm basnizà uſ kahsu namu braukdami, peetureja pee Leelwahrdes nabaga nama un apdahwinaja nabagus. Tas tatschu tik jauki, ka zilweki jautrâ, lihgsmibas pilnâ azumirkli atgahdajahs ari to kauschu, kureem muhschs japawada asarâs un nopuhtâs. Naw jaschaubahs, ka tahdeem kaudim, kuri tik auschigi jautrâ azumirkli wehl spehj domat ari pee liktena pabehrneem, sirds ir ihstâ weetâ un ka winu mihlestibas artawa padaris winu swehtkus wehl sposchakus un preezigakus. Schahdu teizamu paradumu wajadsetu zelt godâ ari zitôs apgabalôs.

(B. W.)

No Ehrgleem. Kahda Tschiganu dsimte (saukti Sukſuki), kà „Balt. Wehstn.“ raksta, schowasar tur sahkusi isleetot laukstrahdneeku truhkumu sew par labu, zihtigi nodarbodamees ar lauku darbeem, sewischki ar linu pluhkschanu. Schi Tschiganu dsimtejot no mahjas uſ mahju, nodarbodamees ar linu rauschanu, kur tik war atrast darbu. Bet no sawa eerastà mahjokla (telts) wini newarot schkirtees, bet katrreiſ pee linu lauka, kur darbs ir, to uszelot.

Kurseme.

Kursemes konsistorijas scha rudena sehdes un eksameni buhschot no 27. Okt. lihdſ 10. Nowembrim.

Par Kursemes generalsuperintendentu, kà „Mit. Ztg“ dsirdejusi apstiprinats prahwests O. Pancks. Jaunais Kursemes draudschu wirsgans dsimis 4. Dezembri 1833. g. Kruhtê, kur wina tews bij par mahzitaju; pirmahs mahzibas winsch baudija Durbê, mahzitaja Runtzlera namâ, apmekleja Leepajas progimnasiju, studeja no 1852.—55. g. Jurjewâ deewwahrdu sinibas un pehz tam sabija no 1856.—60. gadam par mahjskolotaju. 1861. gadâ winu eewehleja par mahzitaju Baldonê; no turenes winsch 1876. gadâ aisgahja uſ Meschotni, kur winsch lihdſ schai deenai darbojees kà koti zeenits un mihkots draudses gans. Turklaht winsch no 1869.—74. gadam bij generalreferents preeksch Kursemes tautasskolahm un no 1872. g. sahkot peedereja kopà ar mahz. Lundbergu un nelaika Boetcheru pee komisijas, kurai bij usdots isstrahdat muhsu skolahm mahzibas plahnu. No 1881.—84. gad. Pancks bij garigais peesehdetajs ewang. luteru generalkonsistorijà Peterburgâ, no 1880.—88. g. Kursemes direktors Latweeschu draugu beedribâ; 1888. g. winsch tika eezelts par garigo peesehdetaju Kursemes konsistorijâ. 1883. g. winsch dabuja selta kruhschu krustu. Winsch ihsti daudſ rakstijis, tiklab Wahzu, kà ari Latweeschu wakodâ. Wiswairak isplatita „Kristigà Mahju-grahmata“, ko Pancks sarakstijis kopà ar mahz. Grüneru. Lai Deews dod jaunajam wirsganam daudſ spehka un bagatus augkus gruhtajà darbâ!

No Leepajas. Augsts weesis. Keisariska Augstiba Leelkniass Michails Aleksandrowitschs otrdeen 25. Augustà ar sewischku wilzeenu atbrauza pulksten 4 no rihta Leepajà un dewahs tuhlin uſ kara kugi „Swetlana“, ar kuru aisbrauza tani paschà deenà pulksten 5 no rihta uſ Dahniju. — Tani paschà rihtà atbrauza Leepajas reidâ ari skolas kara kugis „Wernij“, kas sche paleek wairak deenu.

— Labdarigs dahwinajums. Holandijas kehnineene Wilhelmine, kà sinams, schinis deenâs cesahku sawu waldischanu. Schim gadijumam par peeminu, kà dsirdams, schejeenes Holandes konsuls Pukerts kgs dahwinajis 100 rbl. Leepajas wahjneeku dseedinaschanas un patwerſmes eestahdei „Betanijai“.

— Lopu Aisstahweschanas Beedribas darbiba. Leepajas Lopu Aisstahweschanas Beedriba pehdejà laikà rihkojusees sewischki ar atsihstamu zensibu un moschu usmanibu, zaur kam wairak nekreetnu un nezilwezigu lopu ihpaschneeku, kas ar saweem lopeem apgahjuschees wisai neschehligi, tikuschi apstrahpeti. Daschus no schahdeem lopu mozitajeem minesim schoreiſ pee wahrda. Tee buhtu: Aisputes „pilsonis“ Judelis Mikelsons, kas sodits ar 5 rbl., tadehl ka branzis sirgu, kuram bijuschas kruhtis nobersetas jehlas; Alschwangas semneeks Pehteris Ahbolinsch sodits ar 10 rbl., tadehl ka buhris kahdam sirgam ar nasi; Rokaischu semneeks Klahws Sprogis sodits ar 4 rbl., tadehl ka telus zita uſ zita bijis ratôs salahdejis un neatlautâ kahrtâ teem sasehjis kahjas; Aisputespils kalejs Kahrlis Rosentreters sodits ar 6 rbl., tadehl ka pee op-

kalschanas apgahjees neschehligi ar kahdu sirgu; Leepajas eedsihwotajs Suhsans sodits ar 3 rbl., tadehk ka kahdam wehrsim bija sitis ar nuhju; Leischu Schihds Schmulis Upins sodits ar 5 rbl., tadehk ka 6 teltus bija weends ratôs tschupâ saslahnijis; Grobinas pilsonis Jahseps Dawidows sodits ar 5 rbl., tadehk ka strahdajis ar tahdu sirgu, kam kruhtis un kakls bijuschi noberseti jehli. — Zerams, ka Lopu Aisstahweschanas Beedribas stingrâ un usmanigâ rihkoschanahs daschu labu neschehligu un nezilwezigu lopu ihpaschneeku padarihs uz preekschu apdomigaku. L.

Leel-Ezawas pirmais gada-tirgus tika schogad 17. Augustâ noturets. Schajâ tirgû, kursch schogad bija isdewees ihpaschi leels — war pa dakai dabut eepasihtees ar schejeenes lopkopibu. Kâ to no sawesteem leellopeem, kurus gan pa leelakai dakai — isnemot bukkus — mehdz west tos nederigakos, wareja spreest, tad ar lopkopibu Ezawas apkahrtnê stahw wahji. Leellopi tika deesgan labi samaksati, bet aitas tik tâ wideji. Starp pahrdewejeem daudzi preezajahs, ka uz zeka esot labas zenas par lopeem dabujuschi. Schejeenes leelzeki minetâ tirgus deenas rihtâ mehdz buht ar lopu uskuptscheem kâ peesehti, kas it isweizigi mehdz pehz prezehm twarstit; it ihpaschi „Nekawneeki" pehrk par augstahm zenahm neschkehretos jehrus. W.

No Dobeles aprinka. Leellopu sehrga. Preeksch nezik ilga laika mnhsu aprinki parahdijahs bihstama leellopu sehrga, no kuras gahja bojâ daudz lopu. Ihpaschi stipri minetâ sehrga parahdijahs Krona Behrsmuischâ. Tagad pateizotees Aprinka polizejas un pagasta waldes puhlineem sehrga isbeigusehs. Kas sehrga ihsti ir, par to truhkst sinu. Sahkumâ winu dehweja par Sibirijas mehri, bet wehlak par sawadu lihpamu leesas sehrgu (Milzbrand). Bet katrâ sinâ sehrga ir tik breesmiga, ka sasirguschee lopi wisi eet bojâ. Pret sehrgu sperti stingri soli. Stalli, kur slimiba manita, teek no jauna iskalkoti un mehsli sadedsinati. Aprinka polizija dara wisas pagasta waldes uz semkopju bihstamo eenaidneeku usmanigas.

No Krona Behrsmuischas. Gada-tirgus. Schejeenes muischâ katru gadu 24. Augustâ teek noturets tâ sanktais Behrtuku tirgus, kuram preeksch apkahrtnes peekriht leela nosihme, jo sche pehrk un pahrdod daudz un daschadus saimneezibas preekschmetus, sewischki lopus. Agrak tirgus preeksch apkahrtnes bij wehl tai sinâ swarigs, ka winâ satikahs, gresnojahs un eepasinahs apkahrtnes jauniba. Tad tirgus pastahweja iz diwahm nodalahm: ihstenais tirgus no pulksten 5 rihtâ lihdz 11 preeksch pusdeenas un jautribas tirgus no plkstu 11 deenâ. Mineto programu apkahrtne zeeti eewehroja, sewischki tirgus pehdejâ dakâ daschadi ispreezadamahs un eedzerdama. Tagad attihstibai peenemotees tirgus pehdejâ daka teek leeka, kaudis meklê labakus preekus labakâs weetâs. Ari schi gada tirgus rahdija, ka pagahjuschâ gadu desmita paradums lihdz jauna gadu simtena sahkumam buhs isnihzis un peederehs pasaku walstij. — Lopi minetâ tirgû bij deesgan lehti, wismaz daudz lehtaki ka zitôs nesen noturetôs tirgôs. J.

No Dschuhkstes draudses. Semkopibas sinas. Behrtuki (24. Augusts) ir pee mums parastais laiks, kad semkopji wistschaklaki nodarbojahs ar rudzu un kweeschu sehschanu. Ir gadi, kur lihdz Behrtukeem semê atradahs jau pehdejais sehjamais grauds. Schogad stahw zitadi: leelais sausums, kas pastahw jau no Augusta sahkuma, nekauj semi sehklai peeteekoschi sagatawot. Seme ir rupja, kamolaina, tâ ka daudzeem bez kreetna leetus nebuhs eesphejams uz sehschanu ne domat. Scho rakstot ir jau 26. Augusts, bet daudz semkopji sehschanu wehl naw sahkuschi. Dschuhkstes draudzê tas ir pilnigi kas nedzirdets. — Lauku nowahkschana sekmejahs labi. Daschs labs semkopis buhs ar leelakeem lauka darbeem jau schinî mehnesî gataws. Plauja zaurmehrâ apmeerinoscha. No seemajeem kweeschu birst ihsti peeteekoschi un ir ne reti lihdz 135 mahrzinahm mehrâ smagi. Ari ausas kâ leekahs buhs otrreiz tik labas kâ pagahjuschâ gadâ. Raises semkopjeem weenigi dara sehschana un bez tam pastahwigâ zenu masinaschanahs par laukzaimneezibas raschojumeem. Par augschâ minetâ smaguma kweescheem sola tikai 280 kap. mehrâ. Labaki zenâs turahs dahrzu raschojumi, sewischki ahboki, bet tee padewuschees masakâ mehrâ, nekâ to wareja pawasari zeret. Sewischki wasaras sugas ahboki nonihka un nobira ihsi pehz seedeschanas. Silpukite.

Tukuma Pahrtikas Beedriba mums sino, ka ta zeturtdeen, 10. Septembri sch. g., pulksten 1 deenâ Zehrkstes-Skorâs ismehginahs wisadus jaunakahs konstrukzijas semkopibas rihkus, iz H. F. Eckerta akziju sabeedribas fabrikas, kuri, ja israhditos derigi muhsu saimneezibâs, buhschot dabujami weenigi minetahs beedribas weikalâ.

No Balgales. Slikts ceradums. Dascheem schejeeneescheem peemiht wisai smahdejama cerascha pee kapeem, kad kahds lihkis paglabats, brandwihnu dzert. Daschs newar pat swehtitâ weetâ, uz pascheem kapeem, no sawas mihkahs „pudelites" schkirtees, kâ to sekoschs atgadijums peerahda: Nesen kahdu behrninu paglabajot, pirms lihkis bija kapâ nolaists, eeslihdeja pilna brandwihna pudele iz kahda behrineeka kabatas kapâ. Deretu gan, ka schahda tik reebiga cerascha schajôs laikôs, kur tik daudz par atturibu no reibinoscheem dzehreeneem raksta un mahza, tiktu pawisam atmesta. W.

No Wandzenes. Pehdejâ laikâ **bischkopiba** pee mums loti sahk isplatitees, pee kam wairak peekrischanu atrod Dadana stropi. Ir daschi bischkopji pee mums ar 30 un wairak saimehm. Bet ar noschehloschanu man jasino, ka ari bischkopju niknais eenaidneeks — perns-puwe — pee pahris bischkopjeem eeweesees. Sche nu buhtu wiseem spehkeem jakaro, lai lipigâ slimiba neisplatitos tahlak. A. B.

No Lindes-Birsgales. Wispahrigas sinas. Ja kahda apgabala isglihtiba mehrijam ar to, zik un ko tur lasa, tad mums Lindeescheem jakaunahs, pat laikrakstus, ir tos mehs newihschojam lasit un kaut kas zits mums naw pee-eetams, jo brihwlasitawas, kâ zitur, mums naw, naw tahdas leetas mums wehl ne prahtâ nahkuschas, dzeed. beedribas biblioteka ari isputejuse, — mehs esam peetizigi kaudis un isteekam ar kahdeem 20 ekz. laikrakstu, kas isdalahs uz wisu pagastu ar wairak kâ 100 mahjahm un kahdahm 7 muischahm. 20 ekz. ir tik seedinsch preeksch tahda pulka kauschu, — kur gan paleek tee 99? — „Usguluschees leeli klutschi, speesch mums ahrâ dzihwibu." Gara kuhtrums, tas, raug, ir tas leetuwens, kas muhs mahz nost. Juhs paglihtotee, rahdeet zeku ar labu preekschzihmi!

Ramais.

Leepajas-Aisputes dzelzceka dambi taisot, Rolawas lankâs, blakus Rolawu upei, netahku no Rolawu kroga, zaur semes wirskahrtas pahrtruhkschanu nogrimis leels dambja gabals. Apaksch tahs atradees wairak desmit pehdu dzilsch uhdens un tad tikai zeeta grunts. Kâ domâ, lihdz schejeen senak atnahzis Tahschu esars. Dzelzceka lihniju tagad welk gar Schuktera mahju apakschu. —ks.

No Jelgawas.

Deewakalposchanas Sw. Annas basnizâ no 2. lihdz 9. Septembrim. Swehtdeen, 6. Septembri: 1) Lauku draudzê deewkalp. pulkst. 9 no rihta; spred. mahz. Heintzs. 2) Pilsehtas draudzê deewgaldn. pulkst. 7 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. Reinhards. — Lauku draudzê uzsaukti: Jehkabs Schleiers ar Annu Janson; Jahnis Struhwe ar Trihni Brahkman; miris: Ausis Bumbeers, 45 g. w. — Pilsehtas draudzê uzsaukti: Karlis Teodors Tscharuns, f. Tschernajs, ar Linu Straut; Edmunds Stanislaws Richters ar Greetu Jürgenson; Jahnis Korbs ar Johannu Elisabeti Maurin; mirušchi: Gotlibe Alma Maurin, 10 m. w.; Rudolfs Kahrklinsch, 7 m. w.; Lote Plume, 90 g. w.; Jahnis Ernsts Sarinsch, 4 m. w.; Karlis Somers, 32 g. w.; Jehkabs Skulme, 86 g. w.

Dahwanu preeksch jaunahs basnizas eenahzis: no deewgaldn. — 20 r. 10 k.; no M. J. kunga — 5 r. 13 k. Pamisam lihdz schim eemaksati — 6536 rbl. 24 kap.

Jelgawas pilsehtas weetneeki sawâ pehdejâ sapulzê 26. Augustâ starp zitu nolehmuschi, pehz eespehjas par to ruhpetees, lai Krihsburgas-Tukuma dzelzceka lihnija eetu gar Jelgawu. Nospreests, ja lihniju teescham uz schejeeni wilktu 1) dot dzelzceam wajadzigo grunti par welti, ziktahl dzelzceksch eetu pa pilsehtas ihpaschumu; 2) tapat par welti atdot 1 wersti garu un 100 faschenu platu semes gabalu preeksch stanzijas buhwes, waj ari, kur schis semes gabals atrastos priwatpersonu rokâs, samaksat atpirkschanas naudu. Ezezeka ihpascha komisija, kuras usdewums par scho leetu joprojam ruhpetees. —s.

Jelgawas Latweeschu Beedribas 30. Augusta teatra israhdei bija israudzita Ozolinu Petera pahrstrahdatâ Rauchenegera lauzas luga „Tehwa debls", kurâ weesojahs Swahrgulu Edwarda kgs iz Rigas. Kâ komikis zeen. weeks brangi eestrahdajees, bet Zangerta lomâ daschas weetas winsch stipri pahrspihleja. Wina kuplejas publika usnehma ar labpatikschanu un milsigeem aplauseem, bet ari tikai tapehz, ka tahs bija kuplejas. No muhsu akteereem it apmeerinoschi tehloja sawas lomas Emilija Puhpol jkdze kâ mihletaja, Trimpus kgs meschkungu Nideracheru, Jaunsemja kgs wina dehlu Leonhardu — mihletaju, kursch daschâs weetâs wareja buht strinigaks, Taurin jkdze kâ atraikne Wabene. Kopeespaids no schihs lugas bija deesgan apmeerinosche. — Labi bija darits, ka israhdei bija nemta Wahzu amatneeku beedribas sahle, jo ari wehl schinis deesgan plaschâs telpâs peetruhka ruhmes skatitajeem, tâ ka pusei bija jagreeschahs uz mahjahm biletu truhkuma dehl. Sahle bija pildita lihdz pehdejam kaktinam tiklab teatri, kâ ari ballê. Dejoschanas sinâ Jelgawneeki tihri apbrihnojami, jo tika deets paschu mahjâs, t. i. Latweeschu Beedribâ un bez tam no schihs Beedribas ihretajâs teatra telpâs — Wahzu amatneeku beedribâ. — G-S.

Pehrkons, kas sestdeen se usnahza, ari ap Rigu un tahlak bijis jo stiprs un weetu weetahm padarijis postu. Tâ „Balt. Wehstn." sino, ka Salasmuischâ no pehrkona nodegushas diwas ehkas. Kahds pasasheers, kas pa negaisa laiku brauzis no Stukmaneem uz Rigu, redzejis peezâs weetâs degam. Zik winsch brauzeenâ sadzirdejis, tad starp degoschajahm ehkahm atraduschees diwi deewaami: pareistiziga pagaidu basniza Stukmanôs un basniza pee lehgereem Salaspili.

Bahrgs pehrkons ar stipru leetu usnahza pahr schejeenes pilsehtu un apkahrtni sestdeen 29. Augustâ pehz pulksten 6 wakarâ. Kahdi 3 pehrkona spehreeni, no kurcem 1 aiz Dobeles un 2 aiz Rigas wahrteem norihbeja, schejeenes eemihtneekus loti ustrauza. Starp pulksten 7—8 wakarâ bija redzama prahwa uguns blahsma aiz Rigas wahrteem; kâ dzirdams, tad 2 Ozolneeku saimneekeem eesperts rijâs, kas bijuschas sem weena jumta un tahs nodegushas ar wisu lopu ehdamo. Weens spehreens ari eespehris teitan pilsehtâ, Kangihsern eelâ, pee Paula dihka, kur patlaban eelu rores leek un tur samaitajis lihdz 40 rorn; skahdes par tahm esmot lihdz 120 rublu. —r—

Tik jauns un jau uz nezeleem nogahjis. 27. Augustâ sch. g. no Jelgawas-Baukas apgabala II. eezirkna meera-teesnesha tika saukts pee atbildibas tikai 13 gadus wezs puika J. K. par kamaschu sahdzibu, kuras tas bij notscheepis kahdam ahbolu dahrza turetajam G. Puiku tuwak pahrklauschinot, isskaidrojahs ta loti behdigee, kâ ari noschehlojamee apstahkli. Mahte tam jau wairak gadus atpakal nomirusi; tehws gan tam dzihws, bet leels dzehrajs, tâ ka neleekotees par puikas audzinaschanu neko sinat. Tâ kad puika gadu atpakal tizis teesats par sahdzibu un kad meera-teesnesis ta tehwu usaizinajis nemt dehlenu sawâ pahrmahzischanâ, tas atteizis, ka tas negribot par to neko sinat, zaur ko meera-teesnesis bijis peespeests, jau tad to sodit ar zeetuma sodu uz pusotru mehnescha. Pamatojotees uz augschâ isteikteem apstahkleem, meera-teesnesis ari schinî reisê nospreeda: 13 gadus wezo, pee B. pagasta peederigo J. K. sodit par otrreizeju sahdzibu ar eeslodzischanu zeetumâ uz pusotru mehnescha. P.

Sahdzibas. Otrdeen 18. Augustâ pee Bramberges pagasta peederigai Greetai S., kas dzihwo pee Grihwas schosejas № 148, starp pulksten 7—9 no rihta, kamehr wina no dzihwokla aizgahjuse projam, kahds garnadzis, logu atlausdams, issadzis daschadas usturas weelas, wehrtibâ par 2 rubleem. Aizdomas, ka sahdzibu izdarijis, kriht uz kahdu apkahrtklejoni J. B., kas tizis apzeetinats un nemts izmekleschanâ. — Pirmdeen 24. Augustâ Kangihseru eelâ K. namâ dzihwojoscham, wasku drahnu fabrikâ strahdajoscham puisim K. S., kamehr tas nebijis mahjâs, starp pulksten 3—7 wakarâ kahds garnadzis ar pakaltaisitu atslehgu atslehdzis dzihwokli, atlaudis kumodi un no tahs isnehmis 5 rubkus, kâ ari nosadzis pee seenas peekahrtahs drehbes, wehrtibâ lihdz 20 rubleem. Domâ, ka sahdzibu izdarijis kahds nama un dzihwokla labs pasinejs. — Peektdeen 28. Augustâ uz tirgus platscha W. dzelzceetu pahrdotawâ kahds garamgahjejs bija ussihmêjis preeksch wairak mehnescheem Pasta nama sanehdê issagtus pakawus un zitas dzelzceetas, wehrtibâ par 20 rubleem. Sagtahs leetas tika pasinotas polizejai, kas par atradumu usnehma protokolu un nu pahrdotawas ihpaschneekam nahkotnê buhs jaatbild, kâ sagtahs leetas nonahkuschas wina pahrdotawâ. — Tai paschâ deenâ Walles eelâ W. namâ dzihwojoschais apkalpotajs M. sinoja polizejâ, ka winam pahris deenu eepreeksch iz dzihwokli pakahrtahm drehbju kabatahm issagti sudraba kabatas pulksteni un 20 rublu naudas. Aizdomas, ka sahdzibu izdarijuse, krituschas uz kahdu seeweeti, kas pamanita dzihwokli eejam; wina apzeetinata un nemta izmekleschanâ. —.—

Sakerti sagli. Pirmdeen 24. Augustâ ap pulksten 7 wakarâ, kahds garnadzis, jauns zilweks, bija eeschmauzees Walles eelâ eemihtneeka R. dzihwokli un nosadzis tur pee seenas peekahrto kabatas pulksteni. No dzihwokla izejot to bija pamanijuschi daschi eemihtneeki un ar kahda patlaban garam ejoscha gorodowoja palihdzibu tee bija sahkuschi sagli kert, kas bija eebehdzis Upes eelâ, blakam seeweeschu zeetumam un tur mehginajis kahdâ namâ malkas stalli paslehptees. Bet tas no tureenes eemihtneekeem tizis atkal izdzihts un nu saglis strehjis pa mineto eelu uz Esera wahrtu pusi, kur to nejauschi kruhtis satizis jau pretim nahkoschais, Esera eelâ uz posta stahwoschais gordowojs; tâ nu saglis atradees starp diwahm ugunim. Bet saglis wehl nesaudejis duhschu; tas greesees tuhlit atpakal un eesskrehjis pret zeetumu Drikšâ, gribedams par to pahrpeldet un tâ paslehptees tumšâ uz plawahm. Bet gordowojs, eekahpdams laiwâ, dzinees saglim pakal un to ari panahzis gandrihz jau otrâ pusê; tas nu sagli sakehris aiz mateem un to pahrwilzis atpakal. Apzeetinats tas tizis nowests otra kwartala pristawa kanzelejâ. Tur isklauschinats, tas isteizees, ka winam wehl weens beedris un beedrene — wihrs un seewa iz Rigas, kas abi winam palihdzejuschi izdarit wairak sahdzibu. Kahdam gordowojam no kanzelejas isnahkot laimejees ari wina beedri sakert, kas sinkahrigs buhdams, luhrejis pee loga, kâ wina sakertajam beedrim nu klahsees. Ari schis, apzeetinats, atzinees par sagli, pee tam peebilsdams, ka wina seewa jau agrak aizbraukuse uz Rigu. Beidzot japeemin, ka pee pirmâ sagta atrasti kabatâs trihs pulksteni, rewolweris un wairak selta un sudraba gredzenu; tas bijis Pruhsijas pawalstneeks un sauzees par J. L. —.—

Schejeenes kareiwji, atstahdami wasaras lehgerus, pahnahja sawôs seemas kortelôs izgahjuscho nedeku, — 29. Nowotorsku regimentes pulks zetortdeen 27. Augustâ un 180. Wentspils kahjneeku pulks sestdeen 29. Augustâ, pirmee sawâs kasarmâs uz Rehtina dambja un pehdejee sawâs jaunbuhwetâs telpâs uz agrakâ parades platscha. —.—

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Peterburgâ, 30. Augustâ. Winas Keisarifkahs Augstibas Leelkniazes Helenas Wladimirownas saderinaschanahs ar Badenes herzogu Maksimilianu izsinota.

Genfê, 10. Septembri (29. Aug.). **Italeeschu anarkists nokahwa ar duntscha duhreenu sirdi Austrijas keisareeni Elisabeti Boriwaschas weesnizas preekschâ. Keisareene nomira drihz, neatdabujusi samaņu.**

Genfê, 10. Septembri (29. Augustâ). Austrijas keisareenes slepkawa, Lukeni, atsinahs izmekleschanas teesnescha preekschâ, ka winsch atnahzis uz Genfi ar to noluhku, nokaut kahdu augsti stahwoschu personu, weenalga kuru. Pirms winsch domajis uz Orleanas herzogu, bet wehlak winsch aiz daschadeem eemesleem atmetis schihs domas. Ka keisareene Elisabete ir Genfê, to winsch gluschi nejauschi dabujis sinat. Wina eerozis bijusi asi slihpeta trijkantiga wihle. Slepkawiba notika pee Braunschweigas herzoga peeminekla. Slepkawa nahza kopâ ar kahdu wezu wihru ar garu bahrdu, usbruka peepeschi keisareenei un gruhda to, kâ likahs, tikai ar duhri. Keisareene peezehlahs ar sawas pilsgalma dahmas un daschu garamgahjeju palihdzibu. Bet tikko wina usgahja uz kuga, wina saudeja samaņu. Kad gibbons nepahrgahja un kad uz keisareenes drahnahm eeraudzija asinis, twaikonis atgreesahs atpakal malâ. Keisareeni pahrnesa weesnizâ uz no ateem un sehgelehm pagatawotahm nestawahm. Nesskatotees uz wiseem puhlineem, keisareene mitejahs dwaschot ap pulksten 3 pehz pusdeenas. Slepkawa mehginaja behgt, bet winu sakehra, pee kam palihdzeja diwi smagee fuhrmani, kas bij redzejuschi slepkawibu izdaram. Sanemts, slepkawa bez pretoschanahs ispildija wisas pawehles.

Genfê, 11. Septembri (30. Augustâ). Slepkawa pee isklauschinaschanas isteiza, ka winsch uz Genfi atzelojis, zeredams tur atrast Orleanas prinzi; bet tâ kâ schis jau bijis aizzelojis, tad winsch dewees uz Ewianu, zeredams prinzi tur atrast. Bet kad winsch prinzi ari tur neatradis, tad winsch atgreesees uz Genfi, kur tas kahdâ awizê lasijis, ka Austrijas keisareene peemihtot pilsehtâ. Tâ kâ winsch keisareeni jau Budapeschtê redzejis, tad winsch spehjis tai it weegli sekot. Peektdeen winsch wisu zauru deenu gahjis keisareenei pakal, bet winam neisdewees tai tuwotees. Sestdeen rihta agrumâ winsch nostahjees pee weesnizas „Boriwasch" uz gaidischanu. Te winsch pulksten 2 pamanijis, ka keisareenes sulainis atstahj weesnizu un dodahs uz twaikona peestahtni, no kam winsch domajis, ka keisareene zeloschot projam. Winsch weesnizas tuwumâ noslehpees aiz kokeem un gaidijis uz keisareeni. Drihz wina ari isnahkusi, galma dahmas pawadibâ. — Kas wehlak notika, ir jau sinams.

Bernê, 11. Sept. (30. Aug.). Slepkawa Lukeni dzimis Parisê, tomehr tas zehlees iz Parmas. Winu teesahs pehz pastahwoscheem Genfes soda likumeem, pehz kureem schahdu noseegumu soda ne ar nahwes sodu, bet ar eeslodzischanu zeetumâ uz wisu mužschu.

Bernê, 11. Sept. (30. Aug.). Eerozis, ar ko Austrijas keisareene nonahweta, israhdijees par kurpneeka ihlenu.

Wihnê, 11. Sept. (30. Aug.). Pehz lihdzschinejeem rihkojumeem keisareenes lihki atwedihs 15. Sept., eesahrkos 16. Sept. un apbedihs 19. Sept.

Madridê, 10. Septembri (29. Augustâ). Domâ, ka ministrijai drihzâ laikâ buhs jaatkahpjahs.

Retimâ, 10. Sept. (29. Aug.). Kandija atronahs dumpigu muhamedanu rokâs. Leelwalstju saldati ir sapulzeti zeetokšnî un tur aplenkti no baschibozukeem. Ostâ stahw leelwalstju kugi. No 1000 kristiteem eedzihwotajeem pilsehtâ paglabbahs 300 uz kugeem un 300 izbehga uz laukeem; tee ziti ir apkauti. Apbrunoti kristitee iz apkaimes aprinkeem pulzejahs ap pilsehtu. Sagaida no Anglijas un zitahm leelwalstim stingrus soļus. Retimâ, pateizotees Kreewu energiskai rihzibai, meers naw trauzets. Ostâ stahw brunu kugis „Императоръ Александръ II." Eedzihwotajeem peedraudeja ar ahrkahrtigeem soda lihdzekleem. Retimâ sapulzinaja Turku eerehdnus un zitus eewehrojamakus wihrus iz apkaimes aprinkeem, tâpat ari wizekonsukus, kur tos admiralis Skridlows nopeetneem wahrdeem usaizinaja, darit kas spehjams, lai muhamedanus atturetu no meera un kahrtibas trauzeschanas. Muhamedanu representanti to apsolijahs pateesigi darit. War zeret, ka izdosees usturet kahrtibu. No Kreewijas sagaida atwedam wehl wairak kara-spehka.

Kaneâ, 11. Sept. (30. Aug.). Diwi Angku twaikoni izzehla Kandijâ kara pulkus malâ. Kaneâ walda pilnigs meers.

Kugneeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. Emma, kapt. Martinkalns, no Antwerpenes uz Rigu izeedams, 12. Aug. gahjis Elzenerei garam. Ejtik, kapt. Girtbans, gataws atstaht Kronschtati un dotees uz Vlißingemu. Polaris, kapt. Wahns, no 9. Aug. atrodas zelâ no Wentspils uz Bonesu. Andreas, kapt. Wikmans, 22. Aug. gataws eet juhrâ no Trangesunda uz Libeku. Seedonis, kapt. Martinsons, no 17. Aug. atrodas zelâ no Dieppes uz Rigu. Riga, kapt. Ertinsch, 17. Aug. nonahzis Bristolâ, 11. Julijâ no Wilmingtonas, Amerikâ, izbraukdams. Woldemar, kapt. Wipuls, no Flensburgas izeedams, 15. Aug. nonahzis Leepajâ. Johannes, kapt. Scharlows, 12. Jun. no Apalachicolas uz Wismaru izbraukdams, 16. Aug. gahjis Lizardam garam. Martin Michael, kapt. Jekabsons, 14. Aug. izgahjis no Sunderlandes uz Rigu. Gulbis, kapt. Welinsch, 18. Aug. posts no Newkastles uz Rigu. No Arkangelskas izgahjuschi 3. un 6. Aug. Martinson, kapt. Martinsons, uz Southamptonu, Regulus, kapt. Markšons, uz Hulli. Ernst Alfred, kapt. G. Moritz, 17. Jun. Pensakolu, Floridâ, atstahdams, 17. Aug. nonahzis Gravelinê, no kureenes kugis nahks uz Rigu. Catharina, kapt. K. Behrsinsch, no 18. Aug. atrodas zelâ no Rotterdamas uz Rigu. Matador, kapt. Raudseps, 15. Aug. bijis gataws izeet no Arkangelskas uz Cardiffu. Salme, kapt. Mikenbergs, no 27. Maija zelâ no Lagunas, Amerikâ, uz Rotterdamu, 18. Aug. atstahjis Cowes. Circus, kapt. Dreimans, no 18. Aug. atrodas zelâ no West Hartlepooles uz Elzeneri Burgshaveni. Latwija, kapt. P. Melbards, 12. Jun. no Pensakolas izbraukdams, 17. Aug. nonahzis St. Nazairê. Elzenerei gahjuschi garam 17. Augustâ Aurora, kapt. Matusals, 13. Aug. no Midlesbro uz Trangesandu izeedams un Peter, kapt. Ansaks, no 3. Aug. zelâ no Grangemouthas uz Peterburgu. Alma, kapt. Sielemans, gataws izeet no Gooles uz Gesli. Bethania, kapt. Behrsinsch, no Paras, Brasilijâ, izeedams, 1. Aug. nonahzis Cuyo de Anconâ. John Ann, kapt. Erhards, zelâ no Peterburgas uz Berwicku, aukas dehl 18. Aug. eegahjis Mandalê. Martin Eduard, kapt. Bite, 14. Aug. atstahja Arkangelsku, uz Perthu dodamees. Wilhelm, kapt. Weidemans, 17. Aug. izgahjis no Gesles uz Bostonu. Julia Maria, kapt. Stahlbergs, no Kowdas braukdams, 21. Aug. sasneedzis Ramsgati. Alide, kapt. Eichens, 17. Aug. atstahjis Charlestownu, uz Rigu nahkdams. — Rigas ostâ ienahkuschi Venus, Silvanus, Jonatan, Lucinde, Puhkis, Zeriba, Anna Ottilie, kapt. Grinbergs, Emma, kapt. Ozis, Johannes, Sirnis, Antares, Skadin. Mars, kapt. ?, 20. Aug. gahjis Rathlin salai garam. Anna Ottilie, kapt. Rusbergs, 19. Aug. posts no Bones uz Rigu. Sibens, kapt. Ansons, 5. Aug. Calmaru atstahdams, 20. Aug. sasneedzis Littlehamptonu. Wilhelm, kapt. Utoperts, 20. Aug. izgahjis no Sharpnes uz Neusahrwasseru. George, kapt. Behrsinsch, 24. Jul. no Sherbrokas, New-Brunswikâ, izbraukdams, 19. Aug. sasneedzis Aberdoveŋ. No Grangemouthas izgahjuschi 19. Aug. Stahl, kapt. Stahls, uz Rigu un Mars, kapt. Grauds, uz Peterburgu. Jngo, kapt. Otmans, 24. Jul. atstahdams Rigu un eedams uz Paimboeuf, Franzijâ. 19. Aug. sirandejis pee Shingles, deenwidwakaru dzjas tuwumâ, Cowes apgabalâ. Diwi twaikoni mehginajuschi kugi nodabut no sehkla bez panahkuma. 20. Aug. kuga laudis atstahjuschi kugi, kursch uhdena pilns; stuhre prom, kâ lauzts. Laudis, kâ dzirdams, zelâ uz dzimteni. Zwei Carl, kapt. Jakobsons, 21. Aug. atstahjis Fowey, uz Peterburgu dodamees. Regulus, kapt. Mekis, no Pensakolas, Floridâ, izbraukdams, 24. Aug. nonahzis Caenê. Peterburgâ nonahkuschi 22. Augustâ: Frühling, kapt. Kemmus, 25. Jul. no Fowey izeedams, Liisa, kapt. Grants, 29. Jul. Britonferry atstahdams, un Peter, kapt. Ansaks, 3. Aug. no Grangemouthas izbraukdams. Margaretha, kapt. Utoperts, 21. Aug. izgahjis no Alloa uz Leepaju. Jngeborg, kapt. Snikers, no 17. Aug. atrodas zelâ no Kronschtates uz Kopenhagenu. Ansis, kapt. Puhlinsch, Liverpoolâ peenehmis lahdinu uz Paru, Brasilijâ, un Riga, kapt. Ertinsch, Bristolâ, uz Savannah. Nicolai, kapt. Jakobsons, 1. Sept. buhs gataws atstaht Kronschtati un dotees uz Perthu. Martha Maria, kapt. Muischuls, no Peterburgas eedams, 26. Aug. nonahzis Burntislandê. Kursemneeks, kapt. Muzneeks, no Kowdas izbraukdams, 27. Aug. eegahjis Plymouthâ. Lilly, kapt. Leelmeschs, zelâ no Arkangelskas uz Londonu, 27. Aug. eegahjis Hamerfestâ, fuhzes dehl. Columbus, kapt. Grihwans, nahks no Southamptonas uz Rigu. (B. W.)

Tirgus sinas.

Rigâ, 29. Augustâ. Labibas tirgus kluss. Masee peewedumi pirkti par labahm zenahm preeksch weetejahm wajadzibahm. Rudzi, 120 mahrz. smagi, maksaja 75—77 kap. pudâ, Kursemes 70—73 kap. pudâ. Kweeschi, Kreewu, 125—128 mahrz. smagi, maksaja 85—90 kap. pudâ; Kursemes, pehz labuma 75—85 kap. pudâ. Meeschi, schahweti, 100 mahrz. smagi, 65 kap. pudâ, Kreewu, 100 mahrz. smagi, 62 kap. pudâ. Ausas, Kreewu, wideja labuma, uz Septembri, 62 kap. pudâ, labakas 70—80 kap. pudâ, schahwetas, uz Septembri, 60—62 kap. pudâ. Linsehklas, weenkahrschahs, 112—114 kap. pudâ, stepju sehklas 122—125 kap. pudâ.

Leepajâ, 31. Augustâ. Rudzi, Kreewu, 120 mahrz. smagi, maksaja 78 kap. pudâ, Kursemes un Leischu jaunee 75—76 kap. pudâ. Ausas, skatotees pehz sugas un labuma, 61½—80 kap. pudâ, Kursemes ausas 72—78 kap. pudâ. Meeschi, koti labi, 65—70 kap., wideji 63 kap. pudâ. Linsehklas, Leischu, par 7 mehreem, 114 kap., stepju sehklas 124 kap. Sirni 72—83 kap. pudâ. Kweeschi 84—94 kap. pudâ. Kliņģi 51—59 kap. pudâ.

Wehstules un atbildes.

Birsgaleetim. Pateizamees! Kahdreiz izleetosim. — **G. W. J—â.** Juhsu sinojumeem wairs neatlika ruhmes. — **„Wihlees zeribâs".** Juhsu dzejolti nespehjam nezik dzejas ceraudzît. — **E. Putnim.** Par swehtkeem jau sinots. Zitas sinas naw swarigas. — **Mesch. Sch. Sch—ê.** Dzejoli pawahji. — **J. G. Br—ê.** Abi eesuhtitee raksti wahji izstrahdati. Mehgineet ar sihkakeem gabalineem. — **J. Rup.** „Arajs" deesgan flikti tulkots. — **Semturim.** Sinojumam peetrukha ruhmes. —

Izdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 31-го Августа 1898 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Jelgawâ.

Peenemu azu, aufu un deguna flimos
no 1. septembra fahkot.

Dr. med. Barons von der Osten-Sacken
Katolu eelâ № 26.
Runas stundas:
no 1/2 9—10 preekschpusdeenâ,
no 4—5 pehzpusdeenâ.

Aiszeloju uf ahrsemem.

Dr. Ed. Londenbergs,
Dobelê.

Dr. Klem. Tjuria,
Rigâ, Grehzneeku eelâ № 11, 2 tr.
Peenem **weneriskâs, dsimuma** un **ahdas flimibâs** ik deenas, no pulksten **9—1** un **5—8.**

Eekschejâs, weneriskâs ahdas un **dsimuma flimibâs** peenem ikdeenas
Suworowa eelâ 10,
pretim Wehrmana dahrsam,
no **9—1** un **6—8 1/2** wakarâ.
Dr. H. Levy's.

Dr. U. Cahn,
azu-ahrsts,
Rigâ, Kauf- un Krameru eelas stuhri, netahl no rahtuscha laukuma, **peenem ikdeenas** no pulksten 9—12 un 3—6.

Rigas Agenskalna
priwat-klinika,
Baloschu un Swanu eelas stuhri.
Slimneekus peenem ikdeenas no pulksten 12—3.
(Naktsdischuras un gultas.)

Eekschejâs flimibâs	katru deenu no pulksten 1/2 2—3.
Kirurgiskâs „	
Behrnu „	
Seeweeschu „	katru deenu no 1/2 1—1/2 3
Ahdas un weneriskâs flimibâs katru deenu no 12—3.	
Azu flimibâs	katru deenu no pulksten 1—3.
Kakla, deguna un aufu flimibâs	
Sobu un mutes flimibâs (sobu plombeschana un mahkfligu sobu eclikschana)	

Muischu
pahrdod Witebskas gubernâ, 35 werstes no aprinka pilsehtas Polozkas un 25 werstes no Dwinskas-Witebskas dselszela stanzijas „Gorani". Leelums 2330 deset., to starpâ 155 deset. aramas semes, apmehram 250 des. plawas, apm. 210 deset. ciars, 90 deset. purwa un plawas un jauns preedes meschs ap 1625 deset. Zena 55 tuhkst. rubku, parahds 32 tuhkst. rubku. Pahrdod ari pa dalam. Tuwakas sinas pasneedsj **F. Puls**, Dwinskâ, Karawannaja eelâ.

Twaika sahgu dsirnawâs un galdneeku buhwju leetu darbnizâ
A. Windelbandt
Rigâ — Saku salâ № 4/6,
war **kreetni buhwes galdneeki** pastahwigu darbu dabut. Turpat teek mekleti pret loti labu algu
diwi buhwes galdneeki,
kuri prot uf maschinam strahdat.

Zeen. publika teek usmaniga darita, ka pareisâs **hilses (tschaulites)**
Царскія безъ клея
ir tikai ar glihtu walsts-ehrgli
no
A. N.
Bogdanowa
tabakas fabr. noliktawas
Jelgawâ, Katolu eelâ № 12,
I. sorte ar munstiki, II. sorte bez munstika.
Turpat ari tagad atrodahs weenigâ leelnoliktawa no daudzreis godalgotâs I. Rigas
mekaniskas hilsu fabrikas
A. Jaunsem.
Ezzeenitahs hilses **Mercur** un **Gloria** (dabiskas, ne-elkotas) arweenu peteekoschâ daudzumâ uf lehgera.
Цупки (jaunt, prahwi, ihsti) **10** gab. **6 k** un **Barskija** 10 gab. 3 kap. Wisas prezes atkalpahrdewejiem kgeem par wissemaka jam zenam.

Tschuguna leetawa un akmenu kaltuwe
no
J. Lahzis, Rigâ,
peedahwâ daschadas **tschuguna prezes** par mehrenam zenam.
Spezialitete: **tschuguna, granita** un **marmora krusti, kapu benki, kapu sehtas, kehdes** u. t. pr.
Fabrika: Kihs-esera eelâ.
Tschuguna leetawas noliktawa: Terbatas eelâ № 21.
Akmiņu kaltuwe: Meera eerâ № 12.

Deewam ir patizis muhsu mihlo dehlinu
Fedoru Josefu Reinhard
pirmdeen 31. augustâ pee sewis aisaizinat. Paglabaschana notiks zeturtdeen, pulksten 3ôs pehz pusdeenas no mahzitaja nama uf Jahņu kapeem.
Jelgawâ, 1. septembrî 1898.
Dsili noskumuschee wezaki.

Jelgawas diakonisu nama preekschneeziba
dara zaur scho sinamu, ka **25. augustâ** atwehrs
azu kliniku
sem **Dr. med. barona von der Osten-Sacken** wadibas. No 1. septembra fahkot **peenems wisus azu slimneekus,** kas eestahdi apmeklê, **pirmdeenâs, treschdeenâs** un **peektdeenâs** no **pulksten 1/2 11 lihds 1/2 1 am.** — Tahdeem jamaksâ no reises 15 kap.; bet kad wini war peenest nabadsibas apleezibu waj no polizejas, jeb no kahdas labdaribas eestahdes, jeb no weeteja garidsneeka, tad maksa neteek pagehreta.

Rigas Jauneklu beedribas
seeweeschu aroda skola.
Preeksch sekoscham mahzibam, kâ: **weschas peegreeschanas** un **schuhschanas, israkstischanas, mahkslas darbeem, schuhschanas, grahmatu weschanas, wahrischanas, masgaschanas,** preeksch **masu behrnu skolotajam** un **audsinatajam** pehz **Fröbela sistemas** peeteikschanâs nem pretim no **28. augusta** ikdeenas no pulksten **10—1** skolas telpâs, **Antonijas eelâ № 3a, Rigâ, 3. stahwâ.**
Preeksch **sagatawoschanas skolas** war **peeteiktees** no 17. augusta fahkot, starp **10 un 2** turpat.
Skolas walde.

Wislabakâs
maschinu sikfnas
daschadâ platumâ
peedahwâ **lehti**
T. S. Smirnowa mantineeki,
J. S. Parügina mantineeki.
Ihpaschneeks: **A. Artemjews.**

Winas Keisariskas Majestetes galma apgahdneeki
Saatschi un Mangubi
tabakas fabrikas sabeedriba
Iuhdsj ismehginat nupat no jauna islaistos papirosus
„Luxe"
10 gab. 6 kap., 25 gab. 15 kap., 100 gab. 60 kap.
Pahrleezinajaties!
„Luxe" ir papirosi prahwa leeluma.
„Luxe" smekê loti labi.
„Luxe" jauki smarscho.
„Luxe" nerada klepu.
„Luxe" neskahdê rihklei.
„Luxe" apmeerinâs ikkatru.
„Luxe" war wisur dabut.
Pamehginaet!
Lehgers: Rigâ, Wehweru eelâ № 1.

Granita un marmora
kapa krustus, monumentus, plates, grahmatas u. t. t.,
kâ ari **tschuguna krustus** uf galwoschanu peedahwâ lehti
J. Knubbes akmiņu kaltuwe,
Rigâ, Leelâ Aleksandra eelâ № 94.
Ill. zenu rahditaji uf peeprasijumu teek par welti peesuhtiti.

Pahrdoschanâ no jauna isnahkuschos papirosus
„Luxe"
no **Saatschi un Mangubi fabeedribas tabakas fabrikas** tura **weenmehr uf lehgera** un **peedahwâ**
S. J. Lasersohns,
tabakas magasinas,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 29 un sem kolonadem № 106.
Atkalpahrdewejeem pa fabrikas zenam.
Hilses (tschaulites) taisni no pasha **Jaunsema** — Rigâ. Atkalpahrdewejeem par fabrikas zenam.

Jelgawâ.
Leelajâ eelâ № 12.
D. Auschkap's,
peedahwâ wisus **sawa aroda darbus** un tura **leelu lehgeri** gatawu **ekipaschu** un **kamanu;** tâpat **peenem** wisus **lakereschanas darbus** un isdara uf to **labako wisus**
islabojumus.

Ed. Zehder's — Rigâ.

Laukſaimneezibas maſchinu un ſemkopibas rihku lehgeris
Karla eelâ № 11, pretim Tukuma-Jelgawas dſelſzela ſtanzijai,
eewehlê kâ
agrakâs Rigas beedribas Felser & Co. dſelſsleetawas un maſchinu fabrikas raſchojumu weenigais pahrdewejs

kulamahs maſchinas ar **rokas** un **gehpela dſenamo,** preekſch 2, 4, 6, 8 un wairak ſirgeem, ar pee tam peederigo **gehpeli.** — Wiſas maſchinas no **jaunakâs** un **labakâs konſtrukzijas** un iſ **iſmekletâ wislabakâ materiala.**

Wiſs ſem galwoſchanas.

Tahlak: **wiſadu ſortu arkli, fehklas-aparaji, ezeſchas, fehjmaſchinas, ſeena grahbekli, labibas wehtijamâs maſchinas, ekſcelu maſchinas** u. t. t. **Superfoſfats, Toma milti, kaulu milti** u. t. t.

Lokomobiles un twaika kulmaſchinas
iſ **Anglu** fabrikas **Richard Garret & Sons** no 3, 4, 6, 8 un 10 ſirgu ſpehka.
Wehſtulu adreſe: Ed. Zehder — Rigâ.

Bakun, Schwitzent
un
schnauzamu tabaku
no
W. E. Wachramejewa Pehznahzejeem
iſ **Romni,** ſanehma un peedahwâ
J. Gottharda tabakas magasina
Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 12.
Prowejet: Bakun arſirga galwu, schwitzent un schnauz. tab. ar naminu.

L. M. Arensteins,
apteeku pretschu, krahsu, kimikaliju, oschamo sahlu un gumijas pretschu pahrdotawa
Jelgawâ, Katolu eelâ № 3.
Peedahwâ: **klorkalki, sahbaku smehri** preeksch sirgu nageem, ratu un sirgu leetam; **waselinu** — dseltenu, baltu un melnu. **Prowanses eku, kokeku, rapschu eku, dedsinamo eku, maschinu eku, linu** un **kanepju eku, koka spirtu** preeksch dedsinaschanas un puleereschanas, **lihmi** u. t. t. **Seera** un **sweesta pehrwi, seera ekstraktu, seera** un **sweesta papiri** rulôs un lapâs; **staniolu,** wisadas **wirzas, safranu, kardamomu** u. t. t. Bez tam peedahwaju **gumijas** un **kirurgiskas prezes** preeksch medizinisku, kihmisku un teknisku bruhku, kâ ari wisas sortes **gumijas** un **glahschu sprizes, brukas, wehdera** un **nabas bantes, gultas schihberus, gumijas gultas palagus, ledus makus, mahtes sprizes** un **spregelus, dsirdes rores, eedwaschoschanas aparatus, medizin-pinseles, gaisa rinkus** un **spilwenus,** wisus **termometerus, peenapumpjus, gumijas sihdamos, behrnu pudeles, gumijas sekes, apseenamos,** daschadas **glahschu rores** preeksch twaika maschinam un wihna destilaturam u. t. t. Daschadas **lihmes** preeksch wisadu leetu klebeschanas, lihmeschanas un kiteschanas. **Pastilas** preeksch daschada **likeera, schnapsa** un **limonades** paschtaisischanas. Leelâ iswehlê **smarschotas** un **medizinas seepes, ohsdekolonju, odehri, sobu pulweri, sobu seepes, sobu uhdeni (odol), tauku** un **reis-puderi, lanolina, glizerina, iris** un **behrsu krehmu, matu uhdeni, galwas, sobu** un **nagu birstes** u. t. pr. u. t. pr.
Lehtakâs zenas. Laba preze un laipna apkalposchana.

No waldibas apstiprinatâ
I. skola
istabas meitu isglihtoschanai
pehz ahrsemes sistemas
Jelgawâ, Katolu eelâ № 48.
Mahzibas laiks 4 nedelas. Weetas teek uf wehleschanos no skolas usrahditas. Tâ kâ skola nahkoschu gadu tê beigsees un tiks pahrzelta uf Rigu, tad jaunâm meitenêm wajadsetu scho gadijumu eewehrot un wehl pee laika likt isglihtotees. Usnemschana katru deenu.
Skolas preekschneeze:
M. A. Brachmann.

Jaunkundses,
kas grib kreetni eemahzitees skrodereschanu, ar roku un maschinu, mehru nemt, schnites sihmet un peegreest, teek peenemtas uf gadu waj pusgadu par lehtu maksu. Tâpat ari jaunkundses, kas schujamo jau prot un gribetu tikai eemahzitees mehru nemt, schnites sihmet, peegreest un skroderet, teek 3 lihds 4 nedeku laikâ labi eemahzitas un dabon pee tam klaht schnites preeksch wisadam kleitem, jakam, paletojeem, kaschokeem u. t. j. pr. Jelgawâ, Sakajâ eelâ № 1, pee skrodereenes **Trenlohn.**

Sesawas gada tirgus
(sirgu, lopu un krahmu)
taps **28. Septemberi noturets pee Sesawas basnizas kroga.**

Mahzeklis
ar wajadsigam skolas sinaschanam war peeteiktees pee tirgotaja **J. Gottharda,** Jelgawâ, Katolu eelâ № 12.

Aisputê
atwehrschu sahkot ar 1. Septemberi s. g. plaschi eerihkotu
drehbju pahrdotawu
(manufaktura weikalu), kura atradisees netahlu no tirgus, Zihrawas weesnizas mahjâ. Bez wiswisadam drehbem buhs dabujami **leetus** un **sautes sargi, galoschas** un ari **daschadas sihkas prezes.** Ari **pirkschu** un **eemainischu** wisadus **lauku raschojumus** un zitus **laukſaimneezibas produktus.** Apsolidams laipnu un usmanigu apkalposchanu un pehz eespehjas lehtas zenas.
Sihmejos wisâ augstzeenibâ
Sch. Rabinson.

Kulmaschina
ar wiseem peederumeem, 8 sirgu spehku, ir par 2300 rubleem pahrdodama. Klahtakas sinas „Lindes weesnizâ", Jelgawâ.

Mehbelu un kaschoku apwelkamo drehbi, dublstosa dahmu jakas, watetus dahmu mehtelus
ar smalkeem jaunmodes kaschoku apschuwumeem sanehma un peedahwâ loti lehti tikai
Gottliebs
Jelgawâ, Leelajâ eelâ.
Firmu **Gottlieb** luhdsam labi patureet.

Labi schahwetu
speki
pahrdod
J. Heysters,
Jelgawâ, pee masajeem wahrt

Pirmâ schnitu sihmeschanas skola
Jelgawâ, Katolu eelâ № 48.
Ihsâ laikâ eemahza kâ bez usprowes war pagatawot: kleites, jakas, watetus mehtelus, pelerinus un behrnu garderobi. Schnitu sihmeschanu eemahza 8—9 deenâs; schnitu un papildu isglihtoschanu schuhschanâ 4 nedelâs. Jaunas meitenes bez kahdam preekschmahzibahm schuhschanâ 2—3 mehneschôs isglihto pamatigi un apsinigi. Kortelis par lehtu maksu turpat. Usnemschana skolâ katru deenu.
Tâ kâ es nahkoschu gadu sawu skolu tê beigschu un pahrwedischu atkal uf Rigu, tad katrai jaunai meitenei wajadsetu scho gadijumu eewehrot, lai wehl schê manâ apsinigâ skolâ waretu skroderschanu pamatigi eemahzitees.
M. A. Brachmann,
I. Rigas mahtslas un schnitu greeschanas skolas preekschneeze un sihmeschanas skolotaja.

Jaunkundses, kas **kleites, mantelus** un ari **smalku weschu** pehz wisjaunakam modem **wehlâs kreetni schuht eemahzitees,** kâ ari **peegreeschanu** un **schnitu sihmeschanu** war peeteiktees Jelgawâ, Kangihseru eelâ, pretim Steffenhagen, pee **A. Lemchen** kundses.

C. W. Dannenbergs
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 17.

Marmora un **granita kapu peeminekļu noguldītawa**
par wislehtakâm zenam.
Tschuguna kapu krusti,
seltiti un neseltiti par fabrikas zenam.

Nupat pee J. F. Steffenhagena un dehla tika gatawa un dabonama wisâs grahmatu pahrdotawâs:
100
Likumu nosazijumi
laukpagastu eedsihwotajeem
jeb
ihss iswilkums iſ likumeem, instrukzijam un augstaku waldibas eestahschu preekschrakſteem, kas wisbeeschaki peenahkas eewehrot un ispildit laukpagastu eedsihwotajeem.
Sakahrtojis **Teodors Delwigs,** Ranku pagasta skrihweris.
Maksâ 10 kap.
Dabujama ari pee **J. Schablowsky:** Jelgawâ, Katolu eelâ № 9 un Rigâ, Skahrnu eelâ № 6.

Дозволено цензурою. Рига, 31-го Августа 1898 г.

Drukats pee J. F. Seffenhagena un dehla.

(Tê klaht 2 peelikumi.)